

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 30-lea.

Nr. 258.

1939.

205235

Din pildele Domnului

de

I. Agârbiceanu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Publicație periodică a „Asociațiunii“.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Daeta Trăiană“, s. a., Sibiu.

Prețul 5 Lei.

„Asociațiunea pentru literatura Română și cultura poporului român“, „ASTRA“.

Intemeiată în 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:
M. S. Regele CAROL II.

Președinte activ:
Dr. Iuliu Moldovan.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Moga.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.

Vice-președinte:
Dr. Sabin Erușianu.

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de fruntași din toate păturile societății românești.

 E datoria fiecărui bun român să sprijinească „Asociațiunea“, cefind publicațiile ei și înscriindu-se de membru.

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna.	Lei 5000.—
Membru fondator al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna.	„ 1000.—
Membru pe viață al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna.	„ 500.—
Membru activ al „Asociațiunei“, anual	„ 30.—
Membru ajut. al „Asociațiunei“, anual	„ 10.—

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 29-lea.

Nr. 258.

1939.

Din pildele Domnului

de

I. Agârbiceanu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Publicație periodică a „Asociațiunii“.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Trăiană“, s. a., Sibiu.

Prețul 5 Lei.

Din pildele Domnului.

Cele patru s. Evanghelii, cari cuprind viața și învățătura Mântuitorului, sunt semănate cu minunate pilde, cari sunt tot atâtea pietri prețioase și raze de lumină. Nime, dintre toți învățătorii lumii, nu a știut ca Iesus Hristos, să lămurească, să limpezească adevărul propovăduit pe înțelesul tuturor. Cel mai mulți dintre filozofii și învățații lumii, vorbesc și scriu așa că puținii oameni îi pot înțelege. Adeseori se folosesc de cuvinte nalte și puțin obișnuite, anume pentru ca să uimească lumea, să-și arate învățătura și cunoștințele și puțin le pasă dacă-i poate pricepe tot omul sau ba. Ei adeseori scriu și vorbesc pentru *mândria lor, nu pentru folosul altora*. Pun mai mult preț pe mirarea ascultătorilor sau a cititorilor, decât pe binele lor. Vor să se arate oameni mai deosebiți decât alții.

Dar chiar când nu sunt conduși de mărire deșartă și voiesc în adevăr să învețe și să fie folositori altora, înțelepții și învățații lumii, adeseori *nu pot* să arate limpede ce vor să spună; nu află cuvinte potrivite pentru înțelegerea tuturor. Sau, alteori, însuși adevărul sau învățătura pe care vreau să o împărtășescă altora nu e destul de lămurită nici în mintea lor și așa nu o pot vesti limpede. Și iarăși adeseori stau ei înșiși la îndoială și nu știu dacă cutare lucru e adevărat sau ba.

Din aceste pricini cele mai multe cărți ale oamenilor înțelepți sunt grele de priceput pentru toată lumea. Ele au rămas cunoscute, în toate vremile, numai de o mână de oameni. Mulțimea cea mare nu le-a auzit nici de nume și așa pentru cei mulți, cărțile acelea nu sunt de nici un folos, ca și când n'ar fi fost scrise.

Mântuitorul venind în lume a știut că adevărul din ceruri adus de El pe pământ, nu este menit să-l audă și înțeleagă numai o mână de oameni, ci *lumea întreagă*. El a venit nu numai ca învățător al celor cu carte și cu știință multă, ci al lumii întregi, pen-

trucă nu pentru mântuirea unora a venit să pătimească, ci pentru mântuirea tuturor.

În neasemănată deosebire de toți înțelepții lumii El era *stăpân pe adevărul întreg*, în toate lucrurile de pe pământ și din cer. El însuși era „calea, adevărul și viața“, așa încât nu putea greși în descoperirea lui.

Stăpân pe adevărul întreg Mântuitorul a fost stăpân, ca nime altul și pe felul, pe *cuvintele cu care să-l împărtășească* altora, pentru a fi ușor de înțeles ori și cui. Hristos n'a venit cu gândul să se mândrească între oameni cu învățătura Lui. Pentru că slava și mărirea Lui era din vecl, ca Dumnezeu adevărat și nu mirarea sau admirarea oamenilor putea să-l crească prețul „celui neprețuit“. El s'a întrupat, a învățat și a pățimit *pentru noi* oamenii și pentru mântuirea noastră.

Astfel, [deși Hristos a avut și fire omească, nimic din deșertăciunea acestei fiiri nu s'a putut apropia de El.

A propovăduit deci învățătura cea nouă, Evanghelia, cu o singură țință: să o putem înțelege pentru binele nostru sufletesc, de aici și de după moarte.

El deci a putut învăța pe înțelesul tuturor. Era adevărul și stăpânul adevărului, nu avea nici o slăbiciune de mândrie omească și avea, ca Domn al vieții și stăpân al firii, toate mijloacele la îndemână pentru a învăța lămurit, limpede, ușor de priceput pentru toată lumea.

•Cu toate acestea când avea de propovăduit un adevăr de mai mare însemnătate, Mântuitorul s'a folosit adeseori și de acele pietri prețioase cu cari sunt sămânate sf. Evangheliile: *de pilde*. Prin ele, ca sub bătaia unor puternice raze de soare, adevărul propovăduit se lumina până în adâncurile lui, intra așa zicând, gata în sufletul ascultătorilor, fără ca aceștia să mai trebuiască a-și bate capul cu pătruderea adevărului.

Pildele din sf. Evangheliile au rămas și vor rămânea neîntrecute prin frumusețe, prin înțelepciune, prin potrivirea lor la adevăr, în toate vremile.

Adevăruri de credință dintre cele de căpetenie sunt legate de aceste pilde ale Mântuitorului. Multe din ele se citesc din Evangheliile la sf. Liturghie și creștinii le cunosc. Le-au auzit chiar tâlcuite de multe ori în predicile preoților.

Credem însă că nu va fi fără de folos să stăruim și noi, în aceste cărțile, asupra lor. Ele sunt și rămân tot atâtea izvoare necurate de învățătură și de înălțare sufletească, de viață bună și curată, pentru creștinul cel adevărat.

I. Pilda talanșilor.

Una din învățăturile de temelie ale religiunii creștine este că după viața de pe pământ, mai este o viață. Cea de pe pământ e trecătoare, cea dincolo de pragul morții este fără sfârșit. Viața pământească a oamenilor se isprăvește *pentru fiecare om prin moarte*, prin despărțirea sufletului de trup. Viața de aici se va sfârși, pentru toți oamenii, la a doua venire a lui Iisus Hristos, când va fi „capătul lumii“.

De asemenea învățură de temelie este adevărul *judecății* lui Dumnezeu. Fiecare om va fi judecat îndată după moarte și toți oamenii împreună, vii și morți, vor fi judecați de Mântuitorul la venirea Lui cea de a doua, la capătul lumii. Judecata întâia se cheamă *particulară*, pentru că fiecare om, îndată după moarte, va fi judecat în *parte*, singur adică

nu cu mai mulți. Judecata dela capătul lumii se numește judecată *universală*, sau *pentru toți*, întru cât Mântuitorul „tarășt va să vie cu mărire să judece vii și morții“, adică pe toată lumea, la capătul veacurilor.

Nici moartea sa, urmată de judecata particulară, nici sfârșitul lumii, urmat de judecata universală, nu-l știe nime. Dar amândouă aceste lucruri sunt și rămân adevărate. Că murim fiecare, o știm cu toții. Că după moarte este judecată, unii nu cred și anume nu cred acela care nu mărturisese *nemurirea* sufletului. Dar de cred ori ba, judecata va fi și răspuns pentru viața și faptele lor vor trebui să dea și acela care nu cred în nemurirea sufletului. În sf. Scriptură citim: „Scris este omului să moară, iar după moarte judecată“. Cel necredincios nu-și pot nimici sufletul lor prin necredință. Dacă el a fost făcut de către Dumnezeu, suflet nemuritor, așa va rămânea și nu va putea scăpa de judecată și de osândă, dacă a dus o viață ticăloasă.

Adevărul acestei judecăți după moarte îl cunoaștem din pilda lui Lazăr cel sărac și avutul din sf. Evanghelie, în care se spune

că săracul cel drept, după moarte a ajuns „în sânul lui Avram“, iar avutul în pedepsele iadului. Insuși Mântuitorul ne-a spus: „Nu vă temeți de cei ceucid trupul, ci temeți vă de Acela care vă poate trimite sufletul în gehena focului“. Și „ce va câștiga omul de va dobândi lumea întreagă, iar sufletul său și-l va pierde?“

Adevărul despre sfârșitul lumii și judecata universală, îl cunoaștem din însăși cuvintele Mântuitorului. Zice Isus: „Când va veni Fiul Omului îmbrăcat întru mărtirea Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul Său de domnie, plin de slavă. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui. El va despărți pe unii de alții, cum desparte păstorul oile de capre; și va pune oile de-a dreapta iar caprele de-a stânga Lui“.

Mântuitorul a vestit acest adevăr și el trebuie să se îndeplinească, pentru că Isus a zis: „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.“

Așa dar nici o îndolală nu poate fi asupra acestor lucruri: omul moare și după moarte va fi judecat; lumea se va sfârși și la sfârșitul ei Domnul Hristos va judeca toate neamurile, „vii și morții“.

Dar noi nu știm când se vor întâmpla aceste două lucruri: *nici ceasul morții noastre, nici sfârșitul lumii și judecata din urmă*. Despre aceasta din urmă Mântuitorul a spus: „Despre ziua aceea și ceasul acela nu știe nimeni; nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl“. Despre Fiul se spune aici că „nu știe“, după firea Lui omenească, iar nu după cea dumnezească. Pentru că, după firea Lui dumnezească însuși Mântuitorul a prorocit semne despre sfârșitul lumii, zicând: „Cum este fulgerul dela Răsărit și se vede până la Apus, așa va fi și ventrea Fiului omului...“ Imdată după acele zile de necaz „soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina sa, stelele vor cădea din cer și puterile cerurilor se vor clăti“. Și iarăși: „Evanghelia aceasta a împărăției va fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfârșitul“.

Și moartea fiecăruia și sfârșitul lumii vine pe neștiute, Pentru aceasta nesiguranță și neștiință a omului pentru cele două sfârșituri, Domnul Hristos a învățat că e de lipsă aceeași priveghere și pregătire. Doar moartea e în aceeași vreme și sfârșitul lumii pentru unul

fiecare din noi! De aceea tot ce a spus Mântuitorul despre felul cum trebuie să aşteptăm sfârşitul lumii, se potriveşte şi la felul cum trebuie să ne aşteptăm moartea. În unele pilde El ne vorbeşte împreună de amândouă aceste sfârşituri. Fiindcă pregătirea noastră pentru ele trebuie să fie aceeaşi.

„Deghitaţi dar“, zice Domnul „că nu ştiţi în ce zi va veni Domnul vostru. Să ştiţi dară că dacă stăpânul casei ar şti la ce ceas din noapte va veni hoşul, ar veghea şi n'ar lăsa să-i spargă casa. De aceea şi voi fiţi gata; căci Fiul omului va veni în ceasul în care nu vă gândiţi“. Atci se vorbeşte şi de moarte, nu numai de sfârşitul lumii. Venirea „Fiului Omului“, se întâmplă pentru fiecare şi la moarte.

Ştim din pilda bogatului care se sfătua cum să-şi mărească grânarele, că i se spune: „Nebune, în această noapte îţi vor cere sufletul tău“. Ştim din pilda cu cele zece fecloare, cinci nebune şi cinci înțelepte, care aşteptau pe Mire, că Mirele este Hristos Dumnezeu, care în oricare clipă poate veni, luându-ne sufletul la judecată.

Așa că oricare creștin pe-o formă trebuie să „fie gata“ în fața morții, ca și în fața a două venituri a lui Hristos.

Pregătirea aceasta o arată în pilda celor zece fecioare, cinci nechipzuite, iar cinci înțelepte. Cele înțelepte au luat în candelilele sale untdelemn destul, cele nebune nu. Și la ventura Mirelui cele din urmă nu și-au putut aprinde candelilele lor. Mirele venise pe neașteptate și fiindcă cele cuminate nu le-au dat din untdelemnul lor, până să fugă ele să-și cumpere, mirele a intrat cu nuntași și fecioarele cuminate în casă, ușa s'a închis. În zadar au venit mai târziu cele nebune bătând în ușe. Li s'a răspuns: „Adevăr vă grăiesc vouă, nu vă știu pe voi“.

Untdelemnul din candelile sunt *faptele cele bune* ale omului, cu care trebuie să ne avem înfrumusețat sufletul *în toată vremea* ca nu cumva, venindu-ne moartea pe neașteptate, să *alergăm atunci* după fapte bune.

Nu va mai fi vreme de a le putea face atunci, oricât de mult am dori. Dumnezeu ne lasă vreme pentru fapte bune *toți anii vieții* noastre. Să le facem, deci, la vremea lor, nu în ceasul morții, care nu mai este al nostru.

Această pregătire pentru moarte prin *fapte bune*, ne-o poruncește Mântuitorul și în

Pilda talanților.

La sf. Matei c. 25, v. 13, îndată după pilda cu cele zece fete, stă scrisă pilda talanților, așa :

„Drept aceea priveghiați căci nu știți ziua, nice ceasul când vine Fiul Omului. Căci va fi tot așa ca un om care, plecând departe, a chemat slugile sale și le-a dat pe mână avuția sa. Unuia l-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unu, fiecare după puterea lui și a plecat. Mergând cel ce luase cinci talanți, a lucrat cu ei și a făcut alți cinci talanți. Așisderea și cel cu doi, a câștigat încă doi. Iar cel ce luase un talant s'a dus, a săpat o groapă în pământ și a ascuns argintul domnului său. După multă vreme vine și stăpânul acelor slugi și face socoteală cu ei. Apropiindu-se cel care luase cinci talanți zicând : „Doamne, cinci talanți mi-ai dat, totă am câștigat cu ei alți cinci talanți“. Zis-a lui Stăpânul : „Bine, *slugă bună și credincioasă*, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune ; intră întru bucuria Dom-

nului tău". Apropitiindu-se cel cu doi talanți a zis: „Doamne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi am câștigat cu ei". Zis-a lui stăpânul: „Bine, *slugă bună și credincioasă*, peste puține ai fost credincios, peste multe te volu pune; intră întru bucuria Domnului tău".

Apropitiindu-se apoi cel care a fost luat un talant, a zis: „Doamne, te-am știut că ești un om aspru, care seceri unde n'ai sămănat și aduni de unde n'ai vânturat. De aceea m'am temut și m'am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată ai ce este al tău.

„Ci răspunzând stăpânul său îi zise: „*Slugă vicleană și leneșe*, știi că seceri unde nu am sămănat și aduni de unde nu am vânturat? Se cuvenea atunci să pui banii mei cu dobândă și venind eu așa fi luat ce este al meu cu dobândă. Luați, deci, dela el talantul și dați-l celui ce are zece talanți. *Căci tot celui ce are i se va da, iar dela cel ce n'are și ce are i se va lua. Iar pe sluga cea netrebnică, aruncați-l întru întunerecul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților*".

În pilda aceasta Mântuitorul ne învață nu numai că trebuie să-L așteptăm pe Stă-

pânul ce vine pe neașteptate, cu fapte bune, cu adevăratul câștig al vieții, *ci că aceste fapte trebuie să fie după măsura darului ce-l dă Dumnezeu fieștecăruia: cel ce a căpătat mai mult dar, mai mult folos și câștig să arate prin munca și osteneala lui decât cel cu dar mai puțin.*

Acel se laudă și se dă prețul hărniciei și răbdării omului. Un adevăr de cea mai mare însemnătate pentru viața și mântuirea noastră.

Cine este Stăpânul care împarte talanții?

Stăpânul este Dumnezeu și talanții sunt darurile trupești și sufletești pe care El ni le împarte.

Iată un adevăr pe lângă care trec cel mai mulți o viață întreagă, fără a-l băga de seamă, fără a-l încresta și a se gândi asupra lui.

Vom întreba, deci: Cine dintre muritorii ar voi să se nască sănătos, urât, bolnav, sărac, sau să ajungă mai târziu în viață o pocitane la care să-ți fie groază să te uiți, sau să boalească în pat jumătate din viața lui, ori să-l încalece sărăcia încât să nu se mai poată scăpa de ea?

Dacă ar fi ca noi să ne dăm darurile vieții, ca ele să atârne de voinea noastră, nu-l așa că ne-am naște cu toți frumoși, sănătoși, cu minte ageră, bogați. Toți am dori să fim printre cei dintâi oameni pe pământ. Cine s'ar naște greu la minte, greu la înțelegere, tâmpit și disprețuit de alții?

Dar știm că aceste daruri ale vieții nu atârnă de noi! Ne naștem cu ele, mai multe sau mai puține, mai strălucite sau mai puțin luminoase, fără să putem face ceva ca să ni le schimbăm din naștere. Le avem fără să ni le fi dat noi.

Sf. Apostol Pavel, văzând și între creștinii cei dintâi cum unii se laudă cu mintea lor, cu înțelepciunea lor, sau cu darurile duhului sfânt cari se dădeau atunci oamenilor, cum era vorbirea în limbi străine, darul proorociilor sau al minunțiilor, a scris: *Ce ai ce n'ai primit în dar? Iar dacă ai primit pentru ce te lauzi ca și când nu ai fi primit?*

Dela Dumnezeu sunt deci toate darurile vieții omenești: sănătatea trupului, înțelepciunea minții, frumuseța, averea cea dreaptă.

Dacă tu ai un trup frumos și plăcut la vedere, nu te mândri, nici nu te lauda cu el,

nu te ținea mai mult decât alții cari sunt mai urșiți. Și tu puteai să te naști orb, surd sau mut, puteai să vii în lume urșit ca o sperletoare, sau schlop, ori cu alte lipsuri. În loc să te mândrești și să te sumești, uitându-te cu dispreț la fratele tău cu gura sau picioarele strâmbe, să dai mereu *mulțumită* lui Dumnezeu, *căci din darul Lui te-ai născut așa*. Și pentru deaproapele tău care e mai puțin înzestrat cu frumusețe decât tine, sau care este chiar urșit la vedere, să nu ai dispreț, ci *milă și dragoste*. Și să zici: „Mie mi-e destul de ușor să trec prin vleață, căci am bucuria aceasta a frumuseții mele. Dar mai mare merit va avea, dacă trăiește după legea lui Hristos cel urșit, pentru că el are mai multe greutăți de biruit“. Pe mine nu mă arată lumea cu degetul ca pe el și nu am să rabd și batjocura oamenilor ca el“.

Te-ai născut sănătos, din părinți sănătoși, cu trup puternic care ți-e razim tare în toate muncile vieții? Rămâi sănătos în toată vleața, fără să fi încercat de boale grele?

E un dar dela Dumnezeu și nu al tău și de aceea nu cleveți, nu huliți și nu batjo-

cori, nu neîndreptăți pe cel cu trup slab, fără puteri, pe cel bolnăviciet. Nu spune că el e o lepră între oameni sau o creangă uscată într'un copac verde, fiindcă și tu puteai să fi așa, iar acela nu din vina lui este cum este. Iar dacă poți, *ajută-l* cu dragoste, ca pe un frate neputincios ce este. Și dacă face parte din familia ta, dacă unul dintre ai tăi a căzut, fără vina lui, într'o boală îndelungată, nu-l judeca și nu-l urî, nu-ți fie greu de el și de ajutorarea lui spunând în gândul tău: „Uai, că nu mai moare odată! Uai că nu mai putrezește odată! Imită stă pe cap, trebuie să-l hrănesc și să-l grijesc și el nu-mi mai este de nici un ajutor“.

Aceste sunt vorbe, gânduri și simțeminte de păgâni cari se mânâncă unul pe altul, iar nu de creștini. Gândește-te că ai *fi putut să ajungi tu în locul lui, că poți ajunge ori-când*, fiindcă sănătatea nu e în mâna ta, ci în mâna lui Dumnezeu.

În loc să-l hulești și să umbli în jurul lui cu gânduri dușmănoase, mai bine să zici și să gândești așa: „Dumnezeu a rânduit așa.“ Dar el, cel bolnav, e mai vrednic decât mine, dacă împlinește legea Domnului în su-

ferința și în neputința sa. Pentru că el trebuie să rabde și să se lupte și cu durerile trupului, nu numai să birue păcatul. În vreme ce eu îl dușmănesc și îl rog moartea, umplându-mi sufletul cu păcate, el poate *fi mai mult decât mine*. Eu îl cred un biet vierme al pământului și el dacă rabdă cu credință poate ajunge un înger în trup“.

Mat ales să băgăm de seamă, frați creștini, să nu ne ispitească diavolul în casa noastră! De câte ori nu se poate vedea în familiile românești *acest groaznic păcat* de a dușmăni pe *cei mai de aproape ai noștri*, când sunt bolnavi de boală îndelungată.

Iată, bărbatul și femeia au trăit în bună pace și înțelegere ani îndelungați, când deodată unul din ei cade la pat. Bolește azi, bolește mâine, nu se mai scoală nici peste două luni și împlinirea anului, ori și mai mult, îl găsește tot în patul suferințelor.

Și atunci gânduri negre se adună grămadă în capul soțului rămas sănătos. Își spune că a cercat tot ce l-a stat în putință, l-a dus pe la toți doctorii și n'are cum îl secula din pat. Și-și zice: „n'o să mi mai poată fi de nici un ajutor în viață, mai bine de

l-ar lua Dumnezeu". Asta la început! Dar mai târziu îl dușmănește pe soțul bolnav, nu-l mai grijește, nu-i mai dă de mâncare cum se cade, poate chiar cu gândul făcătorilor de rele, ca să-l trimită mai ușor pe cea lume.

Și soțul nedrept și mai rău decât păgân, nu se gândește nici pe-o clipă că boala ar fi *putut cădea pe capul lui*, să zacă el acum în locul celuilalt și că-i face o mare nedreptate când îl face ceea ce nu l-ar plăcea de i s'ar face lui.

Dar așa sunt mulți! Simțindu-se sănătoși, tari și mari, nu se gândește că sunt așa numai din darul și bunăvoința lui Dumnezeu, nu pentru meritul lor.

Așa se poartă unii cu copiii bolnavi vreme îndelungată și cu părinții bătrâni cari bolesc lung înainte de moarte.

Sunt păcate foarte grele care greu se pot și ispăși. Și nu sunt numai păcate, ci și fapte nevrednice de un om adevărat. Nu numai Dumnezeu îl va pedepsi, ci și creștinii adevărați îl vor disprețui.

Ai o minte mai ageră, mai lumnată decât alții? Dumnezeu ți-a dat-o, nu tu, și de aceea

nu te mândri cu ea și nu te uita peste umăr la fratele tău cu judecată mai puțină. Numai dela Dumnezeu a atârnat ea să nu fii tu în locul celui mai greu la cap. În loc să-l vorbești de rău, să-l disprețuiești, să-l caieți în picioare, să-l faci de râs, zi și gândește-te mai bine așa: „Eu cu mintea ce mi-a dat-o Dumnezeu pot înțelege mai ușor adevărul, pot pricepe mai bine cum să-mi pun lucrurile la cale, pot cunoaște mai ușor ce e bine și ce este rău, pot birui mai lesne. Eu deci sunt un om mai norocos în lume. Dar dacă deaproapele meu cu minte mai întunecată se silește, se luptă și el să cunoască adevărul, să deosebească binele de rău, să birue păcatul, să-și poată ține familia, să răzbească prin viață, — el va fi mai mult decât mine. Pentrucă lupta mea e ușoară, dar lupta lui e grea și vrednicia lui va fi mai mare“.

Acesta este adevărul cu darurile vieții omenești, cari toate sunt date dela Dumnezeu și noi nu avem pentru ce ne lăuda cu ele. Toate sunt primite, ca daruri. Și vai de creștinul care nu simte acest adevăr și trăiește cu ele ca și când le-ar avea dela

sine, mândrindu-se cu ele, disprețuind și umilind pe alții cari nu le au.

„Toată darea cea deplină și tot darul de sus este, dela Tine, Părintele luminilor“. Iar noi nu ne putem crește c'un deget baremi statura trupului nostru.

Iată lucruri limpezi, ușor de înțeles și pe cari, totuși, mulți nu le văd. Că de le-ar vedea, multe păcate grele s'ar lua de pe atâtea suflete mândre și nedrepte.

Felurimea darurilor.

În pilda Mântuitorului slugile nu au primit același număr de talanți. Unul a primit cinci, altul doi, al treilea unu.

Așa se întâmplă și cu darurile vieții pe care ni le împarte Dumnezeu. Nu ni se dau tuturor aceleași daruri. *Ziditorul a voit ca lumea zidită de El să fie cât se poate de variată, de deosebită.* Astfel avem lumea cea de sus, nevăzută, a îngerilor, cari nici ei nu-'s de aceeași treaptă, ci unii au daruri mai multe iar alții mai puține. Sunt între slugitorii lui Dumnezeu: Începătorii, Scaune, Puteri, și cei ce au mai multe dări: Cherubimii, Serafimii și Arhanghelii. În lumea cea

fără vieță, în lumea pietrelor iar este o variație nesfârșită: dela aur până la pulberea drumului, dela pietrișca din vale până la stânca cea sură a muntelui. Zeci și sute de mii de feluri de pietri și metale, unele mai frumoase, strălucind ca diamantul, altele folosite ca fierul și arama, altele urite la înfățișare. — Cine ar putea să numere felurile ierburilor, a florilor, a copacilor și a pomilor? Cine, neamurile animalelor de pe uscat, dela furnica cea harnică până la leul ce îngrozește cu răgnetul și cu puterea sa? Sau neamurile paserilor și a găgănilor din aer, ori a peștilor din apă?

Și dacă ne vom uita cu deamănuntul la toate aceste zidiri ale lui Dumnezeu, vom vedea că ele se deosebesc prin însuși felul care li l-a dat Atotputernicul la zidire: unele sunt frumoase încât vorba omenească nu le poate lăuda în destul, altele sunt urâțenia pământului; unele sunt puternice, altele o nimica toată, un strop de vieță.

Așa a voit Dumnezeu să zidească lumea: cu nenumărate variații, deosebirii, cu daruri mai multe sau mai puține. *Aceasta pentru a-și vădi mărirea Sa și pentru a mări fru-*

musefa lumii zidite. Să ne gândim numai la felurimea stelelor ce ne luminează sus în înălțimile fără de margini! „Ceriurile spun mărtirea lui Dumnezeu și facerea mântuirii Lui o vestește țărta“.

Această felurime a darurilor a împărțit-o Dumnezeu și oamenilor. Om cu om nu se aseamănă, din naștere, nici chiar gemenii întru toate. Fiecare om are ceva ce nu are celalalt. Așa a voit Dumnezeu să facă lumea cea zidită de El.

Dar nimeni nu poate spune că această împărțire a darurilor ar putea fi o nedreptate săvârșită de cel Atotputernic.

Pe dar e stăpân acela care face darul. Altfel nu ar mai fi *dar*, ci o *răsplată*. Dar noi *ne naștem* cu darurile noastre, adică le avem sau ne lipsesc într-o vreme când noi nu puteam să le merităm fiindcă nu făcusem nimic până la nașterea noastră.

Însă pricina de căpetenie pentru care nu putem învinovăți pe Dumnezeu cu nedreptate pentru că unora le-a dat daruri mai puține iar altora mai multe este alta. Și anume:

Vrednicia noastră se socotește nu dela mărimea darului primit, ci dela felul cum folosim noi acel dar, mic sau mare.

În pilda talanților Stăpânul, care închipue pe Dumnezeu, a spus aceleași cuvinte și slugii cărui l-a dat cinci talanți și a câștigat alți cinci cu el și celui ce l-a dat doi talanți și a câștigat alții doi cu el: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău“.

Deci bunul Dumnezeu fără să facă nedreptate nimănui, a putut face lumea cea zidită și în deosebi pe om, cât de variată, adică împărțind darurile sale cum a voit. Pentru că Dumnezeu nu pune preț pe darul dat de El și neatârnat de noi decât ca variate a vlefii, iar prețul nostru se cântărește cu un singur cântar: cum întrebuițăm noi darul dat.

Este sigur că Stăpânul din pilda talanților ar fi spus aceleași cuvinte și slugii cu un talant, dacă el ar mai fi câștigat unul. Adică dacă ar fi întrebuițat bine singurul talant ce l-a dat. Și el ar fi mers „întru bucuria Domnului său“ și pe el l-ar fi pus

„credincios peste multe“, ca și pe cel cu cinci talanți.

Așa dar înaintea lui Dumnezeu nu trage în cumpănă talantul, darul dat, *ci câștigul, sporul nostru cu acel talant*. Și este firesc să fie așa! Dumnezeu nu are pentru ce prețul sau pentru ce răsplăți pe un om fiindcă e frumos, sănătos sau pentrucă are minte ageră. Dumnezeu știe că aceste daruri El le-a dat, nu și le-a luat omul din nimica. Deci nu pentru *acestea* îl va răsplăți Dumnezeu, ci *pentru ceea ce câștigăm prin ele, fiecare, eu silința și munca noastră*.

De aceea nesocotii și fără înțelepciune și hulitori fără înțelegere sunt toți același carii zic: „Mie mi-a făcut Dumnezeu o nedreptate, pentrucă nu-'s frumos, nu-'s sănătos, nu-'s înțelept ca vecinul meu. Eu, dacă votu păcatul, Dumnezeu e de vină! Să mă fi făcut și pe mine ca pe vecinul meu și atunci n'aș mai avea ce zice! Eu nu pot avea credință mare ca deaproapele meu care e mai înțelept. Eu nu pot deosebi așa de ușor binele de rău, ca el. Eu nu pot lucra și câștiga ca vecinul meu cel sănătos, fiindcă eu sunt bolnav. Eu nu pot face faptele milostivirii pe care le

face cutare, fiindcă eu sunt sărac și el e bogat. Vina nu o port eu că m-am născut așa, vina o poartă Dumnezeu. Eu n'am numai un talant, vecinul are cinci”.

Cine va gândi și va judeca așa, va auzi cuvintele lui Hristos: „Slugă viteleană și leneșe”. Pentru că Dumnezeu nu-ți va cere ție căruța și-a dat un talant să câștigi cât cel ce are doi, nici celui ce are doi să câștige ca cel ce are cinci.

Deci tu care ești bolnav nu va trebui să arăți sporul celui sănătos, ci numai atâta cât poți lucra și câștiga cu puterile tale. Și dela tine care ești mai puțin înțelept, Dumnezeu nu va cere să-i arăți câștig tot așa de mare ca unul care are o minte prealuminață, ci numai cât poți arăta tu cu mintea ce și-a dat o Dumnezeu.

Fiecare să lucreze cu talanții săi.

Veți fi, deci, asemenea slugii celei vitele și leneșe din sf. Evanghelle, căruța dându-i-se numai un talant l-a îngropat în pământ și n'a câștigat nimic cu el, dacă veți spune că nu puteți face nimic, nu puteți înainta în bine de loc, fiindcă ai daruri puține,

Tu, cel cu daruri puține, ești tot așa de vrednic înaintea lui Dumnezeu ca și cel cu daruri multe, dacă lucrezi și câștigi cu ce ți-a dat Dumnezeu. Pentru că El, în nemărginita Sa dreptate, *va cere mult dela cel ce i s'a dat mult și puțin dela cel ce i s'a dat puțin*“.

Nu este om care să nu aibă cel puțin un talant, un dar dela Dumnezeu. Dacă cu acela singur lucrează din toate puterile, omul cu un talant va fi mai vrednic înaintea lui Dumnezeu decât unul care are cinci talanți și câștigă cu ei numai doi sau trei, ori nu câștigă niciunul, fiindcă *îngroapă în pământ*.

Nime nu se va putea desvinovăți înaintea lui Dumnezeu îngropându-și talanții în pământ, fie că are mulți, fie că are puțini. Dumnezeu ne-a dat darurile vieții pentru ca să lucrăm cu ele, să sporim în bine și în desăvârșirea vieții.

Dumnezeu a voit să împartă darurile Sale nu în măsură egală, tocmai pentru ca noi să putem dovedi că cu voința noastră putem săvârși fapte bune și când avem daruri mai puține. Și de câte ori nu se întâmplă în viață că omul pe care îl vezi mai puțin

înzestrat să facă mai multe fapte bune, cu voința și stăruința lui, decât altul cu daruri multe, care nu le prefutește și nu lucrează cu ele. Și adeseori ajung „cel din urmă între cei dintâi“, tocmai prin voința, hărnicia și răbdarea lor! Nu a spus așa însuși Mântuitorul? Și tot El a zis: „Mulțumescu-Ți Ție, Părinte, că ai ascuns acestea înțelepților și le-ai descoperit pruncilor“ ?

Este cea mai frumoasă priveliște și cea mai înălțătoare, uitându-te la viața omenească să vezi cum se străduiește și lucrează fiecare om, *în marginile puterilor sale*, adică cu darurile câte i s'au dat, pentru a înainta în bine și viață creștinească! Toți se năzuiesc, să ajungă în vârful muntelui. Dar unii pot urca numai câțiva pași pe coastă, având puteri puține, alții ajung până la jumătatea muntelui, unii și mai sus, iar până la pisc răzbecesc poate numai doi sau trei.

Dacă privim numai cu ochi omenești această întrecere în bine, acest urcuș al muntelui, nouă ni se pare că cei mai vrednici sunt cei ce au ajuns în vârf, apoi cei dela mijlocul muntelui, iar cei ce au făcut abia câțiva pași ni se par cei din urmă, cei

vredniciei de dispreț și adeseori râdem de el. Dar adevărul nu e acesta și Dumnezeu nu judecă așa! Judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu, după care ne va da răsplata este aceasta: *Și cel ce a făcut un singur pas, dacă pentru el a trebuit să-și pună toate puterile, a atins piscul. Și răsplata lui va fi tot așa de mare ca și a celor ce au ajuns pe vârful muntelui. Ba va fi și mai mare, dacă cel ce au ajuns pe pisc, nici n'au avut nevoie să-și pună toate puterile, având multe.*

Și întru acest mare adevăr al dreptății dumnezeiești, trebuie să ne găsim cu toții cea mai adâncă mulțumire și îndestulare.

Pentru că, iată, în chipul acesta se șterge orice *deosebire între oameni!* Cel urât poate fi tot atât de iubit de Dumnezeu ca și cel frumos, cel sărac ca și cel avut, cel bolnav ca și cel sănătos, cel cu mintea mai grea, ca și cel cu mintea mai strălucitoare!

În chipul acesta cade tristețea și jalea cea mare a celor desmoștenți, care se simt coada sau lăpădăturile omeniei. *Nu-i nime în frunte și nu-i nime în coadă*, pentru însăși darurile vieții date de Dumnezeu. Că oricine, fie cu daruri multe sau puține, poate ajunge

în frunte sau poate ajunge codaș, *numai prin munca și osteneala lui, prin folosirea darurilor primite.*

De aceea nu mă voiu întrista, nici nu voiu pizmul pe altul fiindcă e mai bogat, mai învățat, mai sănătos decât mine. Știu că el dacă are mai mult, mai mult spor se va și cere dela dânsul. Și mai știu că eu cu pușinul ce mi-a dat Dumnezeu, dacă îmi voiu folosi bine acest pușin, pot să ajung mai în frunte, la mai mare răsplătă decât cel cu daruri multe, dacă el nu și le folosește în întregime. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să cadă deci tot vălul care ne întunecă vederea să nu vedem adevărul, că Dumnezeu împărțind daruri deosebite n'a făcut nimănuî nedreptate! Să cadă din inimă orice întristare sau pizmă, fiindcă *nu suntem unul mai mult decât altul*, nici mai fericit, din pricina acestor daruri, ci pe-o formă înaintea lui Dumnezeu și că numai folosirea darurilor, este meritul nostru pe care-l va răsplăti Dumnezeu. Iar el trimite în „*aceeași bucurie a Domnului său*“ și pe sluga ce-a câștigat cinci talanți și pe cel ce a câștigat doi. *Aceeași cinste, aceeași răsplătă așteaptă*

pe toți cari își folosesc bine talanții, oricum ar fi împărțiți.

Pierderea talantului.

În pilda Mântuitorului ni se spune că sluga cel ce a primit un talant, l-a îngropat în pământ. Nu a câștigat nimic cu el, dar a putut să-i dea talantul înapoi.

Mântuitorul nu vorbește în această pildă de astfel de slugi *cari ar fi pierdut cu de-săvârșire chiar talantul dat*. Deși sunt și de aceștia și încă foarte mulți. Despre acești slugi nevrednici cu totul, Hristos n'a mai vorbit, fiindcă soarta lor e cunoscută.

Not însă vom însemna aici câteva adevăruri în legătură cu oamenii cari nu numai că nu câștigă nimic cu darurile primite de la Dumnezeu, ci chiar pierd.

Trimțându-ne în lume Dumnezeu ne împarte deosebite daruri, după voia Lui. Câți dintre oameni, când vor merge la judecată, nu vor mai avea de unde să arate lui Dumnezeu nici chiar aceste daruri?

În lume sunt atâția moștenitori nevrednici. Se nasc din părinți avuți, fără nici un merit din partea lor, moștenesc întreaga lor

avuște. Dleața de toate zilele ne pune mereu sub ochi pilde de astfel de moștenitori cari nu numai că nu sporese avușla rămasă dela părinți, ci o cheltulese în grabă, de nu mai rămâne nici urmă de ea. Câți copii din oamant *bogași au ajuns cerșitori*? Aceștia sunt cel mai din urmă în rândul oamenilor, ajung disprefuiți, cu drept cuvânt, de toată lumea; nime nu mai are nici o încredere în ei și sunt scoși dintre oameni nu numai ca nefolositori dar chiar ca unii ce pot aduce primejdie și nenorocire și pentru alții.

Dumnezeu *ne dă sănătate*, caue e cel mai prețios dar al vleiți. Câți oameni nu-și cheltulese și nu-și mânâncă sănătatea cu beștile, cu vleață ticăloasă, câți nu-și umplu de boale trupul, așa încât nenorocese și pe copiii lor în care trec boalele?

Unul e tare în trup ca un urs, ar putea munci și câștiga. Dar dat lenevriti nu lucrează cu ziua de cap nimic și din zi în zi puterile lui se impușinează, fiindcă orice putere care nu e folosită, se mișcorează.

Altul are o minte ageră, ar putea ajunge departe dacă ar vrea să-și folosească mintea lui. E dat la școală, dar aici nu-și vede de

carte ei de drăci, nu învață nimic și mintea lui nu numai că nu-l aduce nici un folos, ci cu vremea, ținându-o mereu în nelucrare, se întunecă. De câte ori nu spunem în viață: „Ei, ce mai om ar fi putut ajunge cutare“. Și n'a ajuns, ba a căzut rău de tot în adâncime, pierzându-și ce a avut.

Și așa se poate întâmpla cu toate darurile vieții: să le împușcăm mereu, până la pierderea lor cu deșăvârșire.

Ce vor răspunde aceste slugi nerușinate, când fără de veste judecătorul va veni și-l va întreba; „Unde sunt talanții, unde e câștigul?“ Ei nici talanții nu vor mai putea arăta pentrucă i-au pierdut.

Și bine să ne însemnăm: *n'am pierdut averea lor, ci averea dată de Dumnezeu.*

De aceea Dumnezeu îl va lua la grea răspundere și nu va putea să-l scape de osândă, pentrucă oricât de mare ar fi milostivirea Lui, dreptatea va trebui să se împlinească.

„Ți-am dat sănătate, unde e sănătatea ta, căci te văd plin de bube și de rane? Ți-am dat frumusețe, ce-ai făcut cu ea, căci te văd ca un dobitoac necuvântător?“

Nime din cei ce au primit darurile nu va putea răspunde nici un cuvânt, dacă le-au pierdut cu totul din rina și blestemeșla lor.

Iată de ce prăpastie trebuie să se fe-rească fiecare creștin și om adevărat! Cine cede în ea, e pierdut pentru veșnicie.

Talantul ascuns în pământ.

A ascunde în pământ talantul însemnează a nu lucra și a nu câștiga nimic, cu darurile ce ți le-a dat Dumnezeu. Nu-l pierzi, dar nu sporești nimic cu el. Sluga din sf. Evan-ghele, viclean, a crezut că se poate desvi-novăși, spunând: „Doamne, am știut că ești om aspru, seceri unde nu ai sămănat și aduni unde nu ai vânturat“. Mi-a fost frică să nu ți pierd banul, de aceea l-am ascuns în pământ.

Sluga cea nevrednică și vicleană voia să spună prin aceasta că Stăpânul său e un om aspru și nedrept, pentru a se desvino-văși pe sine. Dar stăpânul nu era decât un om prea drept și chiar de dreptatea aceasta aceasta a lui se temea.

Dumnezeu niciodată nu va secera unde n'a semănat, nici va aduna unde nu a treerat.

Dar totdeauna păcătoșii, temându-se de dreptatea dumnezeiască, vor cerca să se desvînovească prin minciuni și viclenie. Numai cât nu le va fi de nici un folos. Dumnezeu cunoaște și gândurile cele mai ascunse ale omului. *Cine se teme cu adevărat de dreptatea dumnezeiască nu va cuteza niciodată să rămână în nelucrare, de teama de a nu păcătui.* El știe că chiar această nelucrare, lenevie, e păcatul cel mai greu și nu va rămânea într'un păcat mai mare pentru ca să se ferească de unul mai mic, mai ales că ceea ce va lucra poate să nu fie păcat, dacă așa va voi el.

Cine nu-și folosește talantul *pierde vremea* lui Dumnezeu în zadar și își petrece însăși viața zadarnic pe pământ. Viața e plină de astfel de pierde-vară și de pe urma lor nu are nime nici un folos, nici ei, nici alții. Sunt oamenii pe cari toată lumea îl încunjură, nime nu vrea bucuros să albească de lucru cu ei. Nu-l bagă slugă, nici nu-l ia la tovarăș la lucru sau la vr'un negoț pe omul despre care știi că *fuge de muncă*. Ori dacă nu-l cunoști și l-ai luat, a doua oară nu te mai prinde.

Nimic nu e mai urit și mai desgustător decât să-l vezi pe omul sănătos, în toată puterea, *ferindu-se și fugind de lucru*. Sau pe altul care are o minte ageră și nu se folosește de ea. Zăcărește cu zilele prin unghete, iarna, iar vara doarme întins la umbră și nu simte nici o trebuință de a se folosi de puterile ce i le a dat Dumnezeu. Unii ca aceștia se îngălbinesc la fața, care li se umflă, li se face buhăită și ei pier bolnavi deși sunt grași. Dar grăsimea lor nu e sănătate ci numai părere și boală. Unii ca aceștia se dărâmă ca niște putregaluri când nici nu gândești.

Ce să mai încunjurăm cuvântul? Cine și ascunde talantul în pământ, este un om *leneș*. „Slugă vicleană și leneș” l-a zis Mântuitorul. Și știm cu toții, că din veac lenea e boală și sărăcie sau cum zice vorba: „lenea e stăpână mare, care n'are de mâncare”. Leneșii sunt ca și găngăniile urâcioase și spurcate care trăiesc de pe trupul altuia.

Între cele *șapte păcate de căpetenie*, lenea ține loc de frunte. Și pe drept cuvânt, pentru că lenea nu e numai un rău în bine, ci izvor de foarte multe alte rele și necurății.

Din lene se naște sărăcia, hoția, necurăția trupului și a sufletului, gândurile rele, clevețele, pizma, dușmănia. Pentrucă leneșul nefăcând nimica, are vreme de gânduri și de vorbe păcătoase și dăunătoare altora.

Omul poate ajunge leneș și la trup și la minte, după cum nu-și pune în lucrare puterile sufletești sau trupesti. Poate să-ți fie lene nu numai să sapi, să cosești, să seceri, să tai lemne, ci și să mergi la biserică, să-ți zici rugăciunile, să te gândești la Dumnezeu, pentru a-L cunoaște mai bine. Leneșul ascunde în pământ talantul dat de Dumnezeu și adese ori îl chiar pierde, pentrucă însușirile cele bune, darurile lui Dumnezeu, se pot pierde ușor prin nelucrare.

Știm cu toții ce se întâmplă cu casa în care bărbatul sau femeia este leneșă. Trăiesc în sărăcie și necurăție cumplită, se ceartă în toată clipa, strigă de parcă s'a aprins casa pe ei. Copiii sunt nehrăniți, nespălați, rău crescuți, cu năravuri rele și adeseori sunt silșiți să ceară de pomană.

Dar cum va fi un sat întreg de oameni leneși! Avem o poveste în care poporul nostru vorbește cu batjocură și cu scârbă de

un asemenea sat. Și numai să ni-l închipuim și ne vine, odată cu hohotul de râs și scârba! Cred că de departe încă ar trimite un mitros, încât n'ar putea să intre în el.

Povestea e poveste, dar noi știm că un astfel de sat n'ar putea trăi nici un an. Ar ajunge oamenii din sat să se mânănce unii pe alții, iar dacă și pentru aceasta le-ar fi lene, ar muri de foame.

Dar o țară întreagă de oameni leneși ar fi cu putință? E împede că nu. Nenorocite sunt destul țările care au mulți oameni leneși, nenorocite și în coada tuturor țărilor și în robia tuturor!

Ingropăm noi românii talantul?

Mulți străini care cunosc Țara românească, care au umblat prin ea, ne-au adus învinuirea *că între Români sunt mulți oameni leneși.*

Străinii au văzut pământul roditor al țărilor noastre și tratul sărăcăcios al oamenilor și au zis: „In alte țări, unde pământul este ne-
 asemănat mai puțin roditor, oamenii trăiesc mai bine și mai în belșug decât în România. Dar în acele țări locuitorii lucrează mai mult, sunt cu mult mai harnici decât românii“.

În această grea învîlnire ce ne-o aduc străinii este o parte de adevăr. Sunt români destul căroro nu le prea *place să muncească*. Între țărani sunt și azi destul cari mai mult sgărie pămîntul decât îl lucrează. Se gîndesc la un singur lucru: să isprăvească repede și cu puțină trudă, încolo, voia lui Dumnezeu! Dacă o da roadă, bine va fi! Sunt destule case și gospodăriți în care bâjbăe necurățenia, deși toată lumea are apă și săpun și soare dela Dumnezeu. Dar lenea nu-i lasă să țină curat în jurul lor și nici pe ei înșiși și pe copiii lor.

Proape de vreo sută de ani, dar de cincizeci înapoi de bună seamă, prin școli și prin alte îndemnuri se tot arată țăranului român cum să-și lucreze moșia, cum să-și grijească locuința și vitele, cum să-și facă mâncări hrănitoare, — și de mulți îndemni prinde ca mazărea de părete!

Acum ca și înainte cu sute de ani, se hrănește tot așa de sărac, își ține casa în aceeași necurățenie.

Ne lipsește nouă priceperea? Nici decum; poporul românesc e unul din cele mai agere la minte din tot pămîntul. Dar

multora nu le place decât *munca de mântuială*. Și pentru toate cele însemnate mai sus nu-i destulă numai priceperea, ci și o muncă mai rânduită, mai cu temelu și vreme mai multă. Iar mulți români își cheltuesc vremea mai bucuos în *povești și în vorbe goale*, decât cu lucrul.

Și nu numai între țărani suferim de această așeundere în pământ a talantului, ci și între domni. Multora le place să-și câștige tratul vieții cu lucru puțin și ușor și se feresc de munca grea. În loc de muncă noi preferăm *invârteala*, adică să știm câștiga fără multă cheltulă de putere.

De gură toți suntem buni, țărani și domni, *în vorbe și viclenii nime nu ne taie*, dar la lucru, o lăsăm mai pe tânjală. De aceea la noi mulți muncesc numai de silă și numai de mântuială și de aceea aceasta este *una din cele mai mari slăbiciuni ale noastre*.

Norocul nostru este că această slăbiciune nu e o *trăsătură națională* a românilor. Adică nu cei mai mulți români, domni și plugari, sunt *leneși*, ci cei mai puțini. Avem foarte mulți țărani și domni harnici. Sunt și-

nuturi întregi din țară, cari e destul să treci prin ele, să vezi satele și orașele, pentru a înțelege că pe acolo nu-i sămânță de oameni leneși. Umblă locuitorii, ca furnicile după trebi; pământul e bine lucrat, roada îmbelșugată, satele frumoase și bogate, oamenii curați, sănătoși și sprinteni.

Dar avem în România și regiuni, ținuturi în care se vede de-o poștă lenea și sărăcia. Se pare că mai ales astfel de părți de țară au cercetat străinii cari ne-au scos porecla nedreaptă de oameni leneși.

Nu! Poporul românesc în întregimea lui nu poate fi învinuit de lene! Și chiar acela dintre noi cari sunt leneși și din această pricină înnoată în sărăcie trăgând pe dracu' de coadă, au până azi o desvînovățire.

Și, mai întâi, cei mai mulți dintre cei leneși, până mai ieri, au fost slugi la alte neamuri, sau la cei bogați din neamul lor. Din tată în fiu am moștenit credința că zadarnic ar fi prea harnicul, fiindcă nu lucrează *pentru ei, ci pentru stăpân*. Belșugul muncii românești a fost înghițit în partea cea mai mare, până bine de curând, de către străini, iar românii au rămas aproape cu nimica.

Și acum trebuie o vreme până când oamenii să-și dea seama că nu mai lucrează pentru alții, ci pentru ei.

Al doilea tâlc al lenii unora dintre români: Noi am fost, în veacurile trecute, oameni fără de învățătură, cari ne-am mulțumit cu pușin: un bordel, un bruş de mămăligă și o ceapă. Prin școala și cartea ce luminează mințile, cresc și dorințele: azi chiar ne trebuie și nouă mai multe decât părinților. Și când ne vom încredința că ceea ce ne trebuie azi, — hrană mai bună, casă mai mare, bani mai mulți, nu putem avea fără muncă mai multă, se vor face și aceștia mai harnici.

În țările din Apus, unde școala și cartea a pătruns de sute de ani în popor, puțină lume dela țară sau muncitorii dela oraș ar mai putea trăi numai cu mămăligă și cu ceapă. Așa va fi și la noi peste o vreme oarecare și atunci vor fi tot așa de harnici românii noștri ca și popoarele din Apus.

De bună seamă că pentru țara noastră e un mare rău și o grea primejdie că are și locuitorii leneși, fle domni, fle țărani sau meșteșugari. De aceea și suntem noi, în

multe lucruri rămași așa de tare în urma altor popoare. Pentrucă acestea nu ne așteaptă pe noi să le ajungem, ei merg tot înainte și adeseori noi ajungem să cumpărăm pe bani scumpi lucruri făcute de popoarele harnice ale Apusului sau din America.

Dedem deci că *lenea*, ascunderea în pământ a talantului ce ni l-a dat Dumnezeu, nu e un rău numai pentru persoana sau familia sau satul nostru, *ci pentru țara întreagă și întreg viitorul neamului.*

O țară în care cântă și chitue hărnicia lucrătorilor ei, va merge totdeauna în fruntea altora. Și nu va fi numai în frunte, ei va fi și cea care poruncește altora, care poate aduce binele și răul pentru alte țări.

O țară de oameni harnici va fi și o țară de *oameni sănătoși* la trup și suflet. Pentrucă munca rânduită cu chibzuală dă sănătate, ține întregi, ba chiar crește toate puterile sufletului și ale trupului.

Într'o țară de muncă și de hărnicie nu vei vedea multe și *mari certe lăuntrice*, între partidele politice, nu vei citi gazete pline de batjocuri pentru oameni, nu vor fi mari și tari cei ce țipă în colțurile ulțelor la adunări

de gură cască, pentrucă în astfel de țări oamenii n'au vreme de pierdut pe nimicuri, ei muncesc din răspuțeri, știind că timpul este bani.

Din toate acestea, fără a ne face nouă nedreptate, putem vedea că mulți români au și azi mai multă vreme de vorbă goală, decât de lucru cu spor. Și nu putem afla nici un mijloc de îndreptare decât *dragostea* de muncă și disprețul pentru acela care trăiesc din nemuncite și din prostia altora.

România nu va înainta, nu va spori în bogăție, putere și fericire, decât prin munca încordată, chibzuită și cuminte, a tuturor fiilor ei. Oricare altă încercare de-a ajunge în rândul țărilor mulțumite și tari, de a ne asigura viitorul neamului este o *înșelare*, ar fi ca și când ne-am fura singuri căciula.

Pedeapsa slugii ce și-a ascuns talantul.

Stăpânul din pilda talanților, după ce pe sluga care a ascuns talantul în pământ, în loc să lucreze cu el, l-a numit „leneșă și vicleană”, nu l-a lăsat numai cu această înfruntare, ci l-a și pedepsit. A zis deci, cu poruncă grea: „*Luafi dela el talantul și*

daŝt-l celul ce are zece talanŝi. *Căci tot celui ce are i se va da, iar dela cel ce nu are ŝi ce are i se va lua.* Iar pe sluga cel netrebnic *aruncaŝi-l întru întunerecul cel mai din afară.* Acolo va fi plângerea ŝi scrâŝnitrea dinŝilor“.

Din aceste cuvinte se vede limpede că Mântuitorul a adus pilda pentru a ne arăta cum va judeca Dumnezeu pe oamenii cari nu se folosesc bine de darurile date lor, de către Păritele ceresc. A arunca pe cineva „în întunerecul cel mai din afară“, însemnează a-l trimite în iad, în locul osândei celei veŝnice. Așa dar cei leneŝi nu vor fi numai înfrunŝaŝi, ci ŝi pedepŝiŝi.

Stăpânul din pilda Domnul a poruncit să se ia talantul dela sluga cea vicleană ŝi să se dea celui ce are zece talanŝi, iar pe el l-a aruncat în iad. Aceasta, fiindcă ceilalŝi urmau încă să agonisească cu talanŝii stăpânului, pe când pe cel viclean l-a pedepŝit numai decăt. Urmarea stăpânului arată aici un singur lucru: că toŝi cei ce nu-ŝi folosesc darurile date de Dumnezeu, vor fi pedepŝiŝi. Pedeapsa poate fi încă în lumea aceasta, sau poate fi lăsată pentru vleaŝa viitoare, după judecata Domnului.

Dela noi Dumnezeu când, de pildă, nu ne întrebăm bine sănătatea, nu ne la sănătatea noastră să o dea altuia, dar o putem pierde noi înșine prin lenevire sau vleață desfrânată. Așa că chiar înainte de judecata lui Dumnezeu, ni se poate lua darul, nu din pedeapsa Domnului, ci din vina noastră. Pedeapsa vine și ea la timpul său, dar înainte ne pedepsim noi înșine.

Să ne oprim puțin asupra cuvintelor care multora le pare că cuprind o nedreptate a lui Dumnezeu. Hristos, a spus: „Căci tot celui ce are ~~și se va mai da, iar celui ce n'are și ce are i se va lua~~“.

Unii neînțelepți și mici la suflet cred că Mântuitorul ar fi făcut aici o lege după care cel sărac nu poate ieși din sărăcie și cel bogat nu poate cădea din bogăție. Că, adică, unii ar fi sortiți să fie toată vleața lor săraci, bolnavi, neajutorați, nenorociți, iar alții avuți, sănătoși, în cinste mare și multă ferice. Că Dumnezeu ar fi hotărât înainte soarta fiecărui om, din care omul nu poate scăpa.

Auzim pe destul spunând: „Ce ți-e scris, în frunte ți-e pus“. Și cred în urcitoare și în soarta omului înainte hotărâtă.

Dar această credință despre Dumnezeu e păgână, nu creștină. Noi știm și credem și credința noastră nu va fi desmințită și rușinată niciodată, că *Dumnezeu e prea drept*. El nu poate hotări pentru unii fericirea, pentru alții nefericirea, pentrucă această întocmire a vieții oamenilor ar fi cea mai *mare nedreptate*. Noi am văzut că Dumnezeu face un singur lucru: după înalta Sa înțelepciune împarte oamenilor darurile Sale, unora cinci talanți, altora unul, dar cu nimic nu lasă pe nime. Și am mai văzut că fericirea sau nefericirea omului, răsplata sau pedeapsa nu se măsoară după *numărul* darurilor, ci după *felul cum omul se folosește de dar*, că Hristos va duce pe o formă în rat și pe cel cu cinci talanți și pe cel cu doi.

Știm iarăși că „bogatul cu greu va intra în împărăția cerurilor“, că mulți bogași își pot mânca și pierde bogăția cu ticăloșile vieții, iar omul sărac și harnic poate ajunge la traiu bun și îndestulit. Așa dar nici o soartă nu-i *hotărîtă înainte, ci fiecare om, cu viața și faptele sale slobode își face soarta*. Lucrând, folosind fiecare darurile, multe-puține, câte ni le-a dat Dumnezeu, toți ne putem

asigura mulțumirea vieții și răsplata Domnului și dimpotrivă, dacă nu le folosim.

Dar, spun unii, Hristos a spus că „celui ce are i se va mai da și celui ce nu are i se va lua“. Ori nu se adună toate apele mici în cele mari? Nu vedem că în lume mai toate bunătățile sunt în mâna celor puțini, iar cei mulți trăiesc în năcazuri de tot felul?

În lume, în viața omenească se poate întâmpla astfel, pentru că lumea nu e cărmuită în societatea omenească de dreptatea și legea Domnului, ci de legea și nedreptatea omului. Societatea omenească nu este încă desăvârșită și nu va fi niciodată până la apropierea dreptății dumnezeiești. Multe din averile cele mari se adună prin nedreptate, prin asuprirea altora, prin furt și înșelăciune. De aceea *sporirea* în acest fel a averii nici nu este o *bună întrebuințare a talanților*, ci dimpotrivă și nu răsplata, ci pedeapsa va fi soarta și sfârșitul acestor oameni.

„*Celui ce are i se va mai da și celui ce nu are i se va lua și ce are*“, însemnează, după adevăr, aceste două lucruri :

Intâi: Dumnezeu poate spori darurile celor ce întrebuițează bine pe cele primite și sporește în bine cu ele. Bogatul care face numai bine altora cu averea lui, ajută și alină suferințele, Dumnezeu poate să-l crească averile pentru ca binele ce-l face să poată fi și mai mare. Omul înțelept, care prin mintea lui ageră luminează și scapă de încurcături și pe alții, Dumnezeu îl poate înmulți înțelepciunea. Creștinul care își pretuteste sănătatea trupului, Părintele cerească poate să-l dea sănătate și mai deplină pentru ca binele ce-l face cu ea, steși și altora, să poată spori. Celul ce fuge și își dă toată silința să scape de un păcat, de un obicei rău și stricăcios pentru suflet, Dumnezeu îl dă dar mai mult, tărie mai mare, pentru a se putea scăpa și de alte păcate.

Iată deci înțelesul întâi al cuvintelor Domnului: „Celul ce are l se va mai da“.

Dar, Dumnezeu poate, tuturor celor de mai sus, să nu le dea daruri nouă, pentru viața lor bună, în *lumea aceasta*, ci să le lase *răsplata pentru viața viitoare*, fără a le face nici o nedreptate, ci dimpotrivă: pretutindu-l mai mult, fiindcă în loc de un spor

de dar trecător, le va da fericirea cea veșnică, netrecătoare.

De aceea și putem întâlni adeseori în lume oameni cinștiți, drepți, curați, ascultători de Evanghelle, cari trec destul de greu, cu multe năcazuri și încercări prin viață. Deși își folosesc bine darurile date, Dumnezeu nu le dă *răsplata aici*, ci îi pune la probe mai mari și mai grele, pentru a se preamări în viața lor sfântă și pentru a-l răsplăti neasemănat mai mult în viața viitoare. Sf. Scriptură zice: „Dumnezeu pe cine-l iubește, îl ceartă“.

Așa dar, nici o pricină de sminteală și de gând păcătos să nu fie pentru creștinul bun că el, adeseori, trăiește în viața de aici mai rău și mai greu decât omul păcătos. Răsplata lui n'a murit, ci dimpotrivă se adună tot mai multă în cer, cu fiecare năcaz și durere biruită de el pe pământ.

Al doilea înțeles al cuvintelor Domnul este acesta: Celui ce are i se va mai da, pentru că aceasta este o lege firească. Prin muncă și lucru, prin întrebuinșarea darului dat, darul crește și prin neîntrebuinșarea cu folos, se pierde.

O avuție cu chibzuală lucrată și după legile Domnului, *aduce altă avuție: câștigul, care se alătură la averea cea dintâi.* Cine își lasă moșia nelucrată, nu numai că nu sporește în avere, ci trebuie să vândă din ce are pentru a avea ce să mănânce și cu ce să se îmbrace.

Cine are sănătate dela Dumnezeu și e om *harnic*, nu numai își păstrează sănătatea avută, ci o și sporește, fiindcă munca cu chibzuală e cel mai bun mijloc de a-și *păstra sănătatea.*

Cine *sănătos* fiind e leneș și lacom la mâncare, își pierde și sănătatea avută, pentru că puterile noastre cele bune nu se pot păstra decât prin muncă rânduită și chibzuită.

Cine are minte bună și și-o folosește, învățând mereu, citind, silindu-se să înțeleagă lucruri grele, ajunge cu minte și înțelepciune și mai mare, pentru că la ce are dela Dumnezeu mai adaugă prin silința și munca sa. Iar cel ce și lasă mintea în nelucrare, oricât ar fi ea de ageră, dela o vreme se întunecă și pierde și ce are. Căci și mintea se întărește prin lucru, prin deprindere.

Cine își întărește voința și azi și mâine, ani în șir, pentru a se putea scăpa de păcate, va câștiga voință și mai mare pentru a se putea împotrivi răului. Iar cine se lasă ușor păcatului și nu-și înstrunează voința și răbdarea, va pierde și voința ce o are și dela o vreme va cădea ușor în orice păcat, fie el cât de mare.

Deci mare adevăr se cuprinde în cuvintele Domnului: „Celui ce are i se va mai da și celui ce n'are i se va lua“.

Da, așa este! Cel ce lucrează bine cu darurile Domnului, își va crește el însuși acele daruri, „i se va mai da“; și cel ce le lasă nefolosite ori le folosește rău, le micșorează el însuși, ori le pierde de tot, „i se va lua și ce are“.

Dar e împede acum pentru orice minte că nu din vina Domnului, ci din vina omului. Nu se vedește aici nedreptatea lui Dumnezeu, ci lenea și păcatul omului. Nu e nici o soartă scrisă în fruntea omului, ci soarta și-o face omul cu lucrarea sau nelucrarea lui!

Dumnezeu vrea mântuirea și fericirea tuturor, pentru aceea a trimis în lume pe Fiul său. Stăpânul din pilda talanților a voit ca

toți să câștige cu ei, nu numai doi. Dar sluga de-a treia *n'a voit*, fiindcă a fost „vicleană și leneșă“, nu i-a plăcut să se ostenească lucrând. Și mulți oameni nu se vor mântui, cu toată întruparea lui Hristos, fiindcă *nu vor să se mântuiască*, nu vor să-și folosească darurile date de Dumnezeu, ci mai bucușos petrec în păcate. Nu merg pe drumul cel strâmt al faptelor bune, ci pe drumul cel larg al păcatelor.

De vină de sigur e numai omul, iar nu hotărîrea Domnului, care vrea ca toți să se mântuiască. / Central University Library Cluj

Nu Dumnezeu, omul nu vrea această mântuire. Iar Dumnezeu pe nimeni nu poate duce cu sila în raiu. Domnul silește apa să curgă la vale, vânturile să bată, focul să ardă, lumina să lumineze, dar pe aceste lucruri cari nu se pot abate dela legea și porunca Lui, nu le va duce în raiu, fiindcă ceea ce faci de silă nu are nici un merit, nici un preț.

Dumnezeu a dat omului *voie slobodă*: să lucreze sau ba cu talanții dați de El. Omul face ce vrea. Pentru că dacă ar *trebui* să facem numai binele, dacă *n'am putea face și răul*, nici noi *n'am fi* mai mult ca apa sau

ca focul și de nici o răsplată nu am fi vrednici pentru lucruri făcute numai de silă.

Răsplata celor harnici.

Stăpânul din pilda talanților a spus aceleași cuvinte și slugii care cu cinci talanți a mai câștigat cinci și celui care cu doi talanți a mai câștigat doi: „*Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău*“.

Sunt aproape aceleași cuvinte pe care le va rosti Mântuitorul la judecata cea din urmă: „*Veniți binecuvântații Părintelui meu, de moșteniți împărăția cea pregătită vouă dela întemeierea lumii*“.

„*Bucuria Domnului tău*“, e tot același lucru cu „*împărăția cea cerească*“, după cum stăpânul din pilda talanților încheptule pe Dumnezeu. Și la judecata din urmă Mântuitorul nu va face altceva decât ce a făcut stăpânul din Evanghelle. „După multă vreme vine stăpânul acelor slugi și face socoteală cu ei“. Le-a cerut socoteala: ce au făcut cu talanții dați de el. Și la capătul lumii Hristos nu va face altceva decât va cere so-

coteala dela toți oamenii ce au făcut în lume cu darurile date lor de Dumnezeu.

Astfel vedem că în rândutala lui Dumnezeu este o lege veșnică pe care nime nu va putea-o răsturna vreodată: *păcatul*, nelucrarea cu darurile primite sau folosirea rea a lor, *va trebui să fie pedepsit*, iar *fapta bună*, virtutea, câștigul cu darurile primite, *va trebui să fie răsplătită*.

Dreptatea omenească încă cere acest lucru, ca răul să fie pedepsit și binele răsplătit. Dar oamenii de cele mai multeori nu sînt această lege a dreptății: mulți din cei răi scapă nepedepsiți, ba ajung și la cinste și mărire pe pămînt și mulți din cei buni în loc să fie răsplătiți sunt lăsați în urmă, sunt puși la vleață și mai grea, ba adeseori pedeapsa cade pe capul lor, al celor nevinovați.

Dreptatea omenească e slabă și neputincioasă, pentrucă oamenii sînt plini de rele și de patimi. *Dreptatea dumnezească este cumpănă prea dreaptă în veșnicile și ea nu poate lăsa răul nepedepsit, nici binele nerăsplătit*. Cu daruri, cu proptele înalte, cu lingușiri și cu minciuni cel ce a greșit legii

omenești mai poate scăpa. Cine a păcătuit împotriva legii lui Dumnezeu, nu poate. Pentru că aici nu este un Judecător care să poată fi înșelat sau lingușit sau cumpărat, ci însuși Dumnezeu.

Și tot astfel e și cu răsplata Lui: ea nu poate fi înlăturată, nici micșorată, nici mărită, ci fiecărui i se va da după viteza și faptele lui.

Stăpânul din Evanghelle dă aceeași răsplată și slugii care a câștigat cinci talanți și celui ce a câștigat doi. Așa era cu dreptate, deși numărul câștigului e deosebit. Și numărul talanților dați a fost deosebit: unul cinci, altul doi. Deci cele două slugi au fost răsplătite pe-o formă fiindcă și câștigul lor, după talanții dați a fost pe o formă: amândoi au îndoit averea dată lor de stăpân. Dacă cel cu cinci ar fi câștigat numai doi sau trei sau numai un talant, iar cel cu doi alți doi, de bună seamă Stăpânul nu l-ar fi putut răsplăti pe o formă. Dar ei au avut același merit, aceeași hărnicie și pentru aceea și răsplata lor a trebuit să fie aceeași.

Nu felul și numărul darurilor e hotărîtor în răsplată, ci hărnicia și munca pusă de noi, câștigul ce-l putem arăta,

Mare mângălere și întărire sufletească aflăm noi, creștinii, în adevărul acesta! De noi nu se poate apropia nici odată descurajarea, văzând că avem daruri mai puține decât alții, nici pisma, nici dușmănia. Nici nu facem greul păcat de a zice că Dumnezeu e nedrept, fiindcă unora a dat mai puțin, altora mai mult. Noi știm că cu puținul nostru, dacă-l folosim bine, putem ajunge la mai mare răsplată decât cei ce au primit mult și nu câștigă mult. Știm că Dumnezeu va cere dela fiecare după darurile primite. Știm că cei cu daruri multe nu sunt mai fericiți decât noi, cei cu daruri mai puține, pentru că va fi val de ei dacă nu zăresc în bine mai mult decât noi.

„Slugă bună și credincioasă“, putem fi tot atât de bine și dacă avem numai un talent, ca și acela ce are cinci sau zece. Ba răsplata mai multă și mai mare se va da chiar acelor care nouă ne par mai desmoșteniți în viață, dacă întrebuințează bine puținul ce li s'a dat.

Scrie este: „Coborât-a pe cei puternici de pe scaune și a înălțat pe cei umiliți“. Și

tarăști: „Cel dintâi vor fi cei din urmă și cei din urmă cei dintâi“.

Stăpânul din pilda Evanghellei a spus celor două slugi harnice: „Peste puține ai fost credincios, peste multe te votu pune“. Adică puține averi l-a dat până atunci pe mână, multe îi va da în viitor, și pe pământ și, mai ales, în împărăția cerurilor. Căci le-a spus: „Intră întru bucuria Domnului tău“. Adică: te fac părtăș nu numai la mai multe bunătăți, ci și la bucuria și feteirea stăpânului.

Să stăm deci cu credință și cu vitejie în lupta cea mare și grea a vieții, în lucrarea și folosirea cu grije și cu hărnicie a darurilor date nouă de Dumnezeu! Orice greutăți și suferințe am întâmpina în rodirea bună a talanților, să nu ne pierdem curajul. De bună seama că cele două slugi harnice nu au îndoit cu ușurință talanții dați de stăpân. Au alergat, au muncit, au asudat, au cruțat, au chibzuit, pentru a putea ajunge la câștigul acela frumos. De multe ori se vor fi potolnit, vor fi căzut în genunchi, dar iar s'au ridicat, și au mers înainte, știind că vor trebui să dea stăpânului seama pe talanții dați.

Creștinul harnic și neînfricat în folosirea bună a darurilor date de Dumnezeu, face cea mai măreață faptă de pe pământ: el crește și sporește averea Părintelui ceresc.

Averea lui Dumnezeu nu sunt banii și moștile, ci faptele cele bune, comorile sufletești: credința, curăția, dreptatea, nădejdea, iubirea, bunătatea, mila, prietenia, ajutorul frățesc și toate virtuțile creștine, pe care Dumnezeu le sămăne în sufletul omului. Din ele se naște împărăția și averea lui Dumnezeu pe pământ. Dacă noi ne silim să facem să încolțească și să crească în noi și în alții aceeași sămânță a faptelor bune, noi sporim averea și creștem împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Așa că ne facem împreună, lucrătorii lui Dumnezeu, fiii Lui cei adevărați. De aceea ne va chema să intrăm întru bucuria stăpânului, să ne facă peste multe credincioși. Așa purcede și părintele trupesc față de copiii săi cei buni și ascultători, cari de îndată ce au răsărit în puteri dau o mână de ajutor tatălui, lucrează în rând cu părinții, sporesc averea părintească. Averea vede și sporul cel nou, câștigat și cu munca lor, cui o dau părinții dacă nu copiilor lor? Ei sunt moștenitorii,

Creștinul cel harnic e albina lui Dumnezeu pe pământ. Cel leneș e trântorul din stup. Mierea adunată de noi ni se va da tot nouă, pe când trântorii vor fi uciși, adică aruncați „în locul cel veșnic“, în întunericul cel mai din afară.

Și fiindcă nu știm niciodată când va veni stăpânul să ne ceară socoteala ce am făcut cu talanții Lui, fiindcă nime nu-și cunoaște ceasul morții când vine judecata, să nu lăsăm să treacă zilele una după alta în deșert, spunem: „Mai avem vreme de lucrat! Mai avem în urma noastră un șir lung de ani pentru a ne folosi bine de darurile ce le-a dat Dumnezeu“.

Vremea nu e în mâna omului, ci în voia Domnului. Și El ne-a poruncit să fim în orice clipă gata să-I putem da seama de lucrarea și câștigul nostru pentru că pe neașteptate vine sfârșitul nostru al tuturor. Să fim deci asemenea slugilor harnice din pilda talanților și asemenea fecioarelor celor cuminți, din sf. Evanghelle, care au luat destul untdelemn în candelile lor și au putut intra cu mirele la nuntă, deși el a venit pe neașteptate în mijlocul nopții.

II. Pilda cu ospetele și cu locurile dela ospăț.

Știm din sf. Evanghelle că dintre iudeii de pe vremea Mântuitorului, cei mai învârtosași la inimă, cari n'au voit să creadă în El și cari L-au alungat și L-au dușmănit mereu până L-au dus la moarte, au fost fruntașii poporului, fariseii și cărturarii. Nici unul dintre Apostoli n'a fost dintre cărturari și farisei, ei oameni din popor, cei mai mulți pescari.

Fruntașii cari țineau în ascultarea lor poporul evreesc nu vedeau cu ochi buni că o parte a poporului începe să asculte de Isus și să meargă pe urmele Lui. Intr'aceasta vedeau ei micșorarea puterii lor și pierderea venitelor pe cari le aveau după popor. Afară de aceasta, ei n'au crezut în Isus, fiindcă sufletul lor era necurat, plin de patimi și de păcate. Ei mai țineau legea lui Moise numai pentru ochii lumii, dar nu în inima lor. Pentru aceea a și spus Mântuitorul: „Dat vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici, că sunteți asemenea mormintelor spotte pe dinafară, iar înlăuntru sunt pline de oase“.

Totuși au fost și între cărturari și farisei unii cari au crezut că Hristos e Mesia, cum a fost Nicodim, dar cari nu cutezau, de frica celorlalți farisei, să se dea pe față. Alții însă au avut și curajul acesta, fiindcă și între ei a mai rămas câte unul drept și cu frica lui Dumnezeu.

La sf. Luca, c. 14 ni se istorisește cum a intrat Isus în casa unuia dintre „frunțașii fariseilor“ să ospăteze. Acest frunțaș al fariseilor dacă a cutezat să-l cheme pe Isus la masă, în vederea tuturor, de bună seamă că era dintre ucenicii Domnului, adică dintre cei ce au crezut în Isus. El bine știa că dacă face acest lucru va fi prigunit de ceilalți farisei, dar nu i-a păsat de ei.

„Intr’o zi de Sâmbătă“, scrie sf. Luca, „intrând Isus în casa unuia dintre frunțașii fariseilor, ca să ospăteze, el era cu ochii ațintiți asupra lui. Și iată i se înfățișează un om care era bolnav de idroptică“. Mântuitorul, pentru a le arăta că și în zi de Sâmbătă trebuie și putem să facem binele, a vindecat pe bolnav și i-a întrebat pe cei de față: „Care dintre voi, dacă-i va cădea în fântână feciorul sau boul, nu-l va scoate de

grabă, în ziua Sâmbetei?" Ei însă au tăcut și nu puteau să-l dea nici un răspuns.

Și din cuvintele acestea și din cele ce urmează mai departe se vede că la frun-
tașul acela al fariseilor, care-l învitasă pe
Isus la masă, erau chemați mai toți fariseii
și cărturarii, pentru că *aceștia* spuneau că
Sâmbăta nu e slobod omului să facă nimic,
nici chiar un bine deaproapelui. Dar din îm-
prejurarea că la întrebarea lui Isus ei n'au
răspuns nimic, se vede că cei ce veniseră
atci erau dintre cei cari începeau să se
apropie de Isus.

Același lucru se vede și din ceea ce ur-
mează, unde Isus le dă sfaturi ca la niște
oameni cari ar fi început să creadă în El.

Scrie, adică, sf. Luca : „*Apoi luând seama
cum își alegeau la masă cele dintâi locuri*“
(ceiași învitați ai fariseului) a spus oaspe-
ților o pildă zicându-le :

„*Când ești chemat de cineva la nuntă,
nu te așeza în fruntea mesei, ca nu cumva
vreunul mai de cinste ca tine să se afle și
el poftit de gazdă; și venind cel ce te-a
chemat pe tine și pe el să-ți zică: Dă ace-
stuia locul. Și atunci cu rușine te vei duce*

să cuprinzi locul cel mai de pe urmă. Ci, când ești poftit, dute și te așează în cel din urmă loc; așa încât, când va veni cel ce te-a chemat, el să-ți zică: *Prietine, urcă-te, mai sus.* Atunci vei avea cinste în fața tuturor mesenilor ce sunt cu tine“.

„Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește (se umilește) se va înălța“.

Zis-a (Hristos) și celut ce l-a fost poftit (adică fruntașul fariseilor): *Când faci prânz sau cină nu chiema pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe rudele tale, nici pe vecinii cu stare, ca nu cumva și ei să te poștească la rândul lor și să-ți iei împrumutul. Ci când faci un ospăț, chiamă săraci, betegi, ologi, orbi. Și fericit vei fi că n'au să-ți răsplătească. Ci răsplătit vei fi întru învierea dreptilor.*

„Unul dintre cei ce ședeau cu El la masă, auzind acestea, a grăit: *Fericit este cel ce ospătează întru împărăția lui Dumnezeu*“.

Vedem, deci, că la această masă dată de fruntașul fariseilor erau de față prietenii și rudeniile de ale sale, deci tot dintre oamenii fruntași. Mântuitorul le dă sfaturi cum

să se așeze la masă, nu căutând locuri după vrednicia ce li se pare lor că o au, ci după cum va judeca stăpânul. Erau deci oameni cari încă nu se despărțiră de tot de slăbiciunile lor, nu erau creștini deplinți. Iar gazdei îl arată, cu o ușoară mustrare, cum să-și facă în viitor prânzurile și cinile sale, pe cine să cheme la ele. Deci îi vorbește ca unuia care a început să umble pe urmele lui Isus.

Avem, astfel, o dovadă că între iudeii cari s'au alăturat la învățătura Mântuitorului, au fost unii și dintre fruntașii poporului, deși mai puțini.

Pilda spusă aici despre oșpețe și cei chemați la oșpețe, ne poate fi de mare folos și nouă cari trăim azi. Mântuitorul, în același loc la Luca vorbește, îndată mai departe, despre *ospățul cel împărătesc*, sub care se înțelege fericirea sau împărăția cea cerească. Hristos arată cum Dumnezeu a chemat întâi la mântuire pe poporul cel ales, pe Iudei, iar după ce aceștia n'au ascultat de vestirea lui Isus, au fost chemate la mântuire toate neamurile pământului. Despre această pildă vom scrie altădată mai pe larg.

În ceea ce am pus aici din sf. Evan-ghelie a lui Luca, Mântuitorul aseamănă numai întru atâtă ospățul cu împărăția cerurilor întru cât ne arată că orice ospăț la care suntem chemați e *dat de altul*, e făcut din darurile altuia, nu din ale noastre și că așa nu avem noi dreptul să ne cerem un loc anume unde să ședem. Ci locul ni-l va arăta și hotărî acela care din bunurile lui a dat ospățul.

Asemenea este și cu împărăția cerului, ospățul cel veșnic, pe care ni-l pregătește Dumnezeu. *Nu noi avem vreo cădere să ne alegem partea de fectire din ratu, locul unde să stăm, ci acela ni-l va da după dreptate, singur Judecătorul cel veșnic. De aceea și cel mai bun creștin nu se poate gândi decât cu umilință la felul răsplătii ce ni-l va da Dumnezeu în lumea cealaltă. În toată vremea să ne aducem aminte de pilda vameșului și a fariseului, de cel ce s'a înălțat mincinos pe sine însuși și de cel ce s'a umilit și la adevărul din cuvintele Domnului: „Tot cel ce se înalță pe sine însuși se va umili și cel ce se umilește se va înălța“.*

Modestia este o frumoasă virtute creștinească.

„Când ești chemat de cineva la o nuntă, nu te așeza în fruntea mesei“, a spus Mântuitorul. Poate să fi invitat la ospăț și alții mai vrednici decât tine, cărora li se cuvine locurile de frunte și atunci stăpânul casei va fi silit să te scoale de la locul unde te-ai așezat, spre marea ta rușine și să-l dea celui mai vrednic. Mai bine să-ți alegi un loc mai la coadă, că dacă ești în adevăr mai de cinste și mai vrednic decât alții, însuși stăpânul casei va veni și te va pofti mai în frunte.

Invățătura de aici se potrivește pentru oște și pentru alte lucrări ale omului și ne arată că nici odată nu e nici bine, *nici frumos*, să ne prețuim pe noi înșine mai mult decât pe alții, să credem că nouă ni se cuvine mai multă cinste, dreptate sau răsplată decât altora, *pentru că noi nu putem ști dacă suntem în adevăr mai buni decât alții*. Cu alte cuvinte: în vleață e urit și rău lucru sumeția și mândria omului și mare păcat, iar smerenia sau umilința și *modestia* este

una dintre virtuțile cele frumoase ale creștinului. De bună seamă că nici unuia dintre noi nu-i sunt străini acei oameni cari *pretutindenea se îmbulzesc la locurile cele de frunte* și nu putem spune că sunt oameni plăcuți, la cari să privească cu dragoste ceilalți.

Oamenii mândri și îmbulzitori în fruntea altora sunt judecați și urgisiți de toată lumea. Sunt *nesuferiți* altora prin purtarea lor.

Nu numai la ospete și la pomeni, dar chiar în biserică și în orice adunare de oameni, ei dau din coate să răzbească în rândurile cele dintâi, crezând că ei sunt mai prețioși ca alții și că locul lor, pe dreptate, este în fruntea tuturor.

Uine cu capul sus, plin de semeție și de dispreț pentru deaproapele, să uită la alții cu coada ochiului sau peste umăr și nu se lasă până nu se așează în scaunul de frunte. De acolo își aruncă ochii peste mulțime, să-l vadă toată lumea unde a ajuns ei, în rând cu fruntașii și-i crește mândria și mai tare. În prostia lui el crede că *prețul lui a crescut* și mai mult ajungând într'un loc care nu l s'a cuvenit, ca și când locul ar putea să-l dea o vrednicie pe care nu o are.

Omul modest este cel lipsit de mândrie, cel care nu se prețulește pe sine mai mult decât pe alții, care nu disprețulește pe nime și se mulțumește cu răsplata pe care o are în sufletul său pentru faptele lui. Nu batjocorește pe alții, nu face nedreptate nimănui.

Omul modest știe că chiar dacă e mai vrednic decât altul, dacă e mai cuminte, mai bun, mai învățat, mai avut, el tot frate rămâne cu deaproapele său și frățește trebuie să se poarte cu el. Da griji în toată vremea să nu supere, să nu jlenească pe fratele său prin purtarea lui și mai bucuros se va lăsa lipsit de o cinste sau de un drept care i s'ar cădea, decât să facă vreo înfruntare sau jlenire altora.

Virtutea modestiei ne este de *mare folos* în viață, pe lângă că e frumoasă. Omul modest încunjură adeseori neplăcerile sau primejdii de care nu scapă cel ce se îmbulzește veșnic la loc de frunte.

De multeori cel lipsit de modestie își ia *însărcinări cari trec peste puterile lui*. Cere și se îmbulzește la o slujbă la care nu se pricepe, nu știe cum să o conducă, să chivernisească și se face de rușine, dându-și

la lumină nepuțința. Unul ca acesta va fi alungat cu rușine din locul pe care nu-l merită.

Astfel de întâmplări putem vedea în România, dela războiu încoace, aproape în fiecare zi. După ce în țara noastră fiecare cetățean are toate libertățile, toate drepturile, nime nu mai vrea să fie porcar sau ciurdar în sat, fiecare se îmbulzește la primărie ori în consiliul comunal. Toți se cred destoinici să îndeplinească orice slujbă și între țărani și între domni. Ni se pare că din împrejurarea că ni s'au dat drepturi egale, am ajuns și la știință și învățătură egală. Oricine crede că poate fi deputat ori ministru, dintre oamenii cari au învățat carte. Iar dintre cei fără învățătură mulți cer slujbe la cari nu se pricep.

Modestia cere ca fiecare să ne cunoaștem lungul nasului și să nu ne îmbulzim la slujbe și lucrări pentru cari nu ne-am pregătit și nu avem nici o pricepere. Pentru că totul se învață în lumea asta.

Vedem ce încurcături și pagube aduce într'un sat o primărie în care sunt oameni nepricepuți. Într'un an-doi ruinează și încurcă

toată gospodăria satului, în așa măsură că cel ce vin după ei, dacă sunt oameni pricepuți, au ce-și bate capul și ce munci ani întregi nu pentru a crește bogăția satului, ci numai pentru a face oarecare rândulă în ce au stricat alții.

Și tot astfel stau lucrurile cu toate slujbele din țară, cu însăși conducerea ei. Oamenii cari vor să ajungă în frunte trebuie să fie bine pregătiți, să-și dea seama de greutatea ce o iau pe umeri, să-și măsoare puterile lor cu aceste greutăți și numai după aceea să cuteze a se îmbulzi.

Dar chiar și în vleața flecărul om, modestia e de cel mai mare preț. Ea ne apără de multe pagube. Cel care își prețulește puterile lui mai mult decât sunt în adevăr, adeseori se apucă de lucruri, de negoțuri, de întreprinderi în cari își cheltulește toată averea și rămâne pe drumuri. Sau, nevrând să rămână în urma altora, mai avuți sau mai învâțați, trăiește domnește, risipește peste puterile lui pe îmbrăcăminte și hrană și ajunge în scurtă vreme pe drumuri.

Este o temelnică înțelepciune din bătrâni care ne spune: Să vorbești cum ți-e portul

și să te porți cum ți-e vorba. De când trăim în România-Mare multă lume s'a ruinat, a sărăcit, și-a stricat casa, pentrucă au părăsit virtutea modestiei și au cheltuit peste puterile lor, numai pentru a ajunge înaintea altora, „pe scaunele cele dintâi“, fie la sate, fie la orașe.

Cu cine trebuie să ne arătăm darnicii și milostivi ?

Oamenii nu-și schimbă cu ușurință obiceiurile lor, pentrucă nu-și schimbă sufletele. Dacă Mântuitorul ar trăi azi pe pământ și ar fi chemat de un creștin la o masă, El ar putea și azi să-l înfrunte și să-l sfătuiască pe acesta, cum a sfătuit pe unul dintre fruntașii fariseilor, la care a fost invitat la masă. Și la ospete și la pomeni și la alte praznice, creștinii se arată aproape cu nimic mai buni decât fariseul acela. Și noi chemăm la mesele noastre de cele mai multeori numai pe cei de-o seamă cu noi, pe rudeni, pe prieteni, pe fruntașii satelor și rar ne aducem aminte cu adevărat de cei cari ar trebui chemați, de cei lipsiți și săraci.

Mântuitorul a învățat pe fariseu așa: „Când faci prânz sau cină nu chema pe

pristenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe rudele tale, nici pe vecinii cu stare, ca nu cumva și ei să te poștească, la rândul lor și să-ți ia împrumutul. Ci când faci un ospăț, chiamă săracii, betegi, ologi și schiopti. Și fericeii vei fi că n'au să-ți răsplătească. Ci răsplătit vei fi întru învierea dreptișilor⁴.

Învățătura din cuvintele Domnului este următoarea: *Din prisosul tău să împarți acelorora cari nu au.* Pe ceea ce ai de întrecut tu ești de bună seamă stăpânul, poți face ce vorești cu avutul tău. Însă și averea și prisosul nu-l poate avea nime fără ajutorul lui Dumnezeu. De aceea el trebuie întrebunțat după voința lui Dumnezeu, care e în-tâitul părtaș la averea ta. Dacă vorești să-ți întrebunțezi bine averea și după gândul lui Dumnezeu, tu nu vei da acelor cari au cât și tine, ori chiar mai mult, ci acelorora, cari fără vina lor nu au nici ce le trebuiește pentru hrana sau adăpostul de toate zilele. Trebuie să ne gândim mereu că Dumnezeu chiar de aceea ne-a ajutat să putem avea mai mult decât ne trebuiește nouă, pentru a ajuta pe cei lipsiți de puteri sau de mijloace.

De altfel același adevăr l-a spus Mântuitorul și când a vorbit despre felul cum

vor fi judecați oamenii la capătul lumii. El va zice celor drepti: „Datiți binecuvântații părintelui meu de moșteniri împărăția cea de vecl. Că am fost *flămând* și mi-ați dat să mă-nânc, am fost *setos* și mi-ați dat de-am băut, am fost *gol* și m'ați îmbrăcat” și celelalte. Iar când Îl vor întreba cei buni când au făcut ei aceste milostiviri Isus a zis „*Tot ceea ce ați făcut unuia dintre cei mici, mie mi-ați făcut*“.

Isus Hristos ne-a dat astfel cel mai înalt îndemn pentru a îndeplini *faptele milostivirii față de cel lipsit*: *Se pune pe El însuși în locul lor*. Ajutorul ce-l dăm celor lipsiți, îl dăm însuși Mântuitorului.

Iată un lucru minunat și un îndemn nepus de puternic pentru faptele milostivirii; Nu facem binele celui lipsit numai pentrucă și el e *om* și el e *fratele nostru* și el e moștean al împărăției cerurilor ca și noi, el îl facem mai ales fiindcă în el vedem pe *însuși Mântuitorul*.

Ar fi deajuns și simțământul milei pentru ca un om care are cu ce ajuta pe cel lipsit să-l ajute. Intima bună simte unde e nevoie de ajutor. Ar fi deajuns și numai gândul că

și cel sărac ni-e frate, e om ca și noi, pentru a nu-l trece cu vederea!

Dar Hristos, cunoscând firea cea stricată a omului, i-a dat un sprijin și mai mare pentru a [se îndura de cel sărac și nenocif]: a spus că tot ceea ce dăm unuia dintre aceștia, îi dăm Lui însuși.

Nici un Zeu păgân, nici o învățătură sau filosofie omenească nu s'a putut ridica până la această înălțime, nu a putut da un imbold așa de puternic oamenilor pentru milostivire!

Așa că ar trebui ca azi, la aproape două mil de ani de la Hristos, fața lumii să fie schimbată, ca faptele milostivirii să umple viața creștinilor, ca să ne deosebim, ca cerul de pământ, de felul cum ajutau cei vechi pe deaproapele lor.

Dar, cel mai mulți, suntem aproape acolo unde au fost și iudeii de pe vremea Mântuitorului!

Nu căutăm milostivirea, ei lauda.

Poporul nostru românesc cheltuește mult cu ospetele, cu praznicile, cu pomentile. Poate nu-l popor creștin pe lume care să pună atâtea poment pentru morți ca noi ro-

mâni. Încă înainte de a muri bolnavul, dacă nu avem în coș, ducem la moară sau ne împrumutăm pe la alții. Adeseori oamenii cheltulesc *peste puterile lor*, se bagă în datorii din care nu mai lasă cu ani. Și gândul ce-l mână e unul singur: *să nu rămână în urma altora, să nu-i vorbească satul de rău, ci să-l laude*. Să poată spune: „Am pus o pomână care va rămânea în amintirea oamenilor”. Sau: „Am întrecut pe cutare”. Sau: „Am dat și colaci și vase”. Uneori ne și uităm de mortul de pe lavă și tot gândul nostru se învârtă numai asupra felului cum vom ospăta pe creștinii pe care îi vom chema.

Toți știm că pomana o dăm *pentru sufletul mortului*. Deci ea trebuie să fie în primul rând *o faptă bună, o faptă a milostivirii creștine*.

Dar o faptă bună nu poate porni *dintr'un gând de mândrie deșartă*. Dacă facem pomana *pentru lauda noastră, ea nu mai poate fi și nici nu este de nici un folos pentru sufletul mortului*. În loc de o faptă bună și folositoare, facem un păcat greu. Iar dacă tot din gândul de fală și mândrie cheltuim cu pomana mai mult decât ne ajută puterile, pă-

catul va fi și mai mare. Cel mort nu va avea nici o ușurare în lumea cealaltă.

Așa dar gândul cel dintâi când punem pomeni, nu *trebuie să fie la noi și la lauda noastră*, ci la cel dus dintre noi. Știm că numai faptele noastre și rugăciunile cele bune le ia Dumnezeu în seamă, ușurând pedepsele și suferințele celor adormiți, care mai au de ispășit pentru păcate.

Al doilea gând trebuie să fie că prin pomeni numai atunci *facem o faptă bună*, când prin ele sunt ajutați cei cu adevărat săraci și lipsiți sau într'altfel neputincioși.

Rar însă vei vedea la pomenile ce se pun prin satele noastre adunați numai pe cei lipsiți! Dimpotrivă! Cu cât e mai avut sau mai cu nume cel mort și familia lui, cu atât întâlnim la masă mai mulți din *frunțașii satului și rudele mortului!* Ni se pare că așa se cade! Dar lucrând așa, o facem tot pentru *lauda și mărirea noastră*; să stăm la masă numai cu cei de seama noastră. Ni se pare că ar fi o rușine pentru noi să vedem în jurul meselor numai pe sărântocii satului. De aceea dintre aceștia chemăm numai puțini, de sămânță, îi punem în coada mesei

sau la o masă deosebită, le dăm altfel de mâncare, altfel de vase, pe când în fruntea mesei, la mâncările cele bune, ne așezăm rudele și prietenii sau pe fruntașii satului. Și înaintea lor voim să ne arătăm ce pomeni știm da! Le punem înaintea și vin și rachiu bun și colaci mai albi și mâncări mai gustoase.

Cu un cuvânt lucrăm ca și fariseul din Evanghelle, la care a fost poftit Isus și pe care El a trebuit să-l înfrunte. Și nu ne dăm seama că aceasta nu mai este o pomană pentru sufletul mortului, ci un ospăț pentru lauda noastră.

Dar lucrând așa, aruncăm în vânt prisosul sau averea noastră, fiindcă nu facem o faptă bună de milostivire creștinească, ci una de mândrie omenească.

Să dai eelut ee nu-ți poate întoarce.

Mântuitorul a făcut băgător de seamă pe fariseul din sf. Evanghelle că dacă cheamă la masă numai astfel de oameni cari și ei pot să-l cheme pe El, capătă împrumutul înapoi și nu poate avea nici o răsplată.

Așa se și încheie lucrurile de obicei și în viața creștinilor. Rudenile se ospă-

tează unele pe altele; cei bogați se invită unii pe alții la mese, tot între ei; fruntașii satelor, asemenea. La orașe e tot așa. Adeseori cinile și prânzurile sau banchetele se țin lanț, săptămâni sau luni de-a-rândul. Și la toate vezi pe același oameni, cari totdeauna ar avea ce mânca și la ei acasă.

În toate acestea nu poate fi nici urmă de *milostivire creștinească*, de faptă bună. Fiecare ce-a dat o masă, e chemat, la rândul său, la altă masă. Dacă a avut zece invitați de felul lui, va mânca și el de zece ori la ceilalți. Astfel că tot împrumutul îl capătă înapoi.

Dar ospetele acestea nici nu-s făcute din gând creștinesc, ci pentru a-și petrece și a se veseli, pentru a-și trece vremea și adeseori pentru a se sfârși în desfrânări.

Meritul milostivirii creștine e să dai și să ajuți pe acela dela care nu *mai poți primi înapoi*. A face bine numai celui ce și el îți poate face bine, nu e nici un merit. Ne-a spus Mântuitorul în mai multe rânduri acest adevăr și totuși nu se leagă de noi.

Nu se leagă, deși pe lângă faptul că ajutând pe cei lipsiți cu adevărat, ajutăm și dăm

însuși Mântuitorului, tot El ne-a spus că suntem fericiți când nu putem primi înopot, fiindcă atunci ne adunăm răsplata în împărăția cereurilor. Slăbiciunile și patimile noastre omenești sunt mai mari decât puterea adevărului lui Hristos, dacă nu cercăm să stăpânim acele patimi și ne lăsăm duși de mândrie sau de gândul răsplății aici pe pământ.

La iptâii creștini nu era așa.

Creștinii din cele dintâi veacuri știau cum să săvârșească faptele milostivirii. Pentru ei ospețele erau adevărate cini și prânzuri ale săracilor, ale văduvelor, orfanilor, ale orbilor, schiopilor și ale tuturor fraților nenorociți. Atunci oamenii credeau și simțeau că pomana trebuie să fie o faptă bună, nu un lucru de laudă și de mândrie pentru cei vii.

Cei bogați slujeau la mesele celor săraci, după ce tot din avutul lor se punea la masă. Bisericele creștine din vremile cele dintâi țineau seama de toți săracii parohiilor, de văduve, de orfani, de bolnavi, de alți neputincioși și adunau daruri dela toți creștinii cari puteau da și le strângeau pentru mesele celor lipsiți.

Sf. Apostol Pavel aduna de pe la toate bisericile daruri și alimente pentru „săracii din Ierusalim” și le trimitea de prin Macedonia și Grecia până acolo. Erau rânduite fețe bisericesti care se îngrijeau de mesele săracilor, care adunau și împărțeau darurile și pregăteau mâncările.

Atunci creștinii cei avuți nu se îmbuibau în prânzuri date între ei, ci din prisosul lor dădeau celorla care nu mai puteau primi înapoi și astfel își agoniseau comori în împărăția lui Dumnezeu.

Pentru ce / nu ne-am întoarce și noi la virtutea celor dintâi creștini?

Iată că, deși se îndeamnă în multe părți, să ne lăsăm de cheltuturile pomentei, nu ne putem desvâța de acest obicei. Cel puțin să-l facem creștinește cu adevărat!

De bună seamă că a da de sufletul mortului, nu poate fi un lucru rău sau un păcat, dar cu aceste două restrângeri: să nu cheltuim peste puterile noastre din proastă îngâmfare omenească și să nu chemăm la pomene pe cei cari au, ci pe cei lipsiți.

Am avut prilejul să vedem și sate românești în care pomentele au rămas până azi

cu adevărat *mese ale săracilor*. Unde nu sunt chemați la pomeni decât văduvele sărace, copiii orfani și săracii, neputincioșii satelor care n'au din ce trăi decât cu mare anevoință. Atunci creștinii adună în jurul meselor lor pe oamenii cărora într'adevăr le *fac un bine și o mare bucurie*, care pot spune la rândul lor, din tot sufletul „Dumnezeu să-l ierte pe cel adormit“. Aceștia nu-ți vor putea da niciodată împrumutul înapoi.

Dar ce minunat și creștinesc lucru e să știi că ai putut și tu odată să alini suferințele alor douăzeci ori treizeci din frații tăi nenorociți, că i-ai făcut să-și uite pe-o clipă veteașta lor plină de suferințe, că le-ai putut da prilejul să mulțumească și să laude pe Tatăl lor cel din ceruri! Iar dacă cei ce pun pomana, uitându-se la săracii din jurul mesei, se vor gândi că în fiecare dintre ei este însuși Mântuitorul, că pe El îl omenesc și îl hrănesc, bucuria cerească ce le va umplea sufletele va fi cea mai mare răsplată pentru ei!

Cum se va putea asemena mulțumirea lor din *mândrie*, când au dat un ospăț bogat cu oameni avuți, cu această bucurie curată

de-a fi ospătat în persoana celor lipsiți pe însuși Mântuitorul?

Dar noi, cu puțină credință și cu puțină voință, am putea face un pas și mai departe, *apropiindu-ne de creștinii cei dintâi*. Am putea, nu numai odată în vleață să facem o bucurie celor lipsiți, ci mai de multe ori.

În fiecare sat sunt femei și bărbați bătrâni și săraci, care nu mai pot munci, nici nu au rudeni care să se îngrijească de ei. În fiecare sat sunt copii orfani, sunt oameni neputincioși din naștere, care nu sunt în stare să-și agonisească pâinea de toate zilele.

Și, tot astfel, în fiecare sat sunt zecedouăzeci de familii, ori mai multe, care ar putea da în fiecare zi o bucată de pâine, un pumn de făină, o lingură de lapte și altă hrană pentru acești nenorociți. Nu este sat care, cu dragoste și credință creștinească, nu ar putea hrăni zilnic și îmbrăca cincisasezece, ori chiar mai mulți dintre lipsiții și neputincioșii satelor.

La orașele mai mari se pun dări pe toți cetățenii pentru a putea adăposti în câte o casă, în câte un cămin pe bătrânii neputincioși și fără rudeni care să-i țină, pe copiii orfani.

Pentru ce nu s'ar putea începe acest ajutor creștin și pe satele noastre? Cu puțină bunăvoință am putea avea în fiecare sat mic adăposturi pentru cei desmoșteniți, unde ar putea avea hrana și locuința de toate zilele.

Să nu se creadă că sărăcie și năcaz mare întâmpină numai neputincioșii dela orașe. Adevărat este că într'un sat creștinesc chiar de foame nu moare nimeni, cum se poate întâmpla la orașe, fiindcă într'un sat toți oamenii se cunosc.

Dar nu e mai puțin adevărat că și la sate întâlnim creștinii nenorociți, cari nu trăiesc mai bine ca animalele necuvântătoare. Li descoperi în câte un bordel, într'o ruptură de casă care nu mai poate da nici un adăpost, într'o stare jalnică. Mai ales când dă boala peste ei și nu mai pot ieși să-și cerșească hrana.

Oriunde întâlnim astfel de fapte ale lui Dumnezeu, nenorocite și părăsite, rușinea cade asupra satului întreg.

Unde sunt primăriile și consiliile comunale harnice și cu dragoste de sat, se vine de obicei în ajutorul acestora. Dar nu este un ajutor zilnic, ci de zile mari.

Frumos și creștinesc lucru ar fi ca reuniunile de femei creștine din sat sau asociația Agrului, prin secțiile ei din fiecare sat, să-și ia asupra lor îngrijirea acestor frați mai mici. Din cotizațiile, din ajutoarele săptămânale pe care le ar da din dragoste creștinească, cei mai avuți din sat și oricine ar avea îndemnul sufletesc să ajute, s'ar putea aduna cele de lipsă pentru hrana acestor oameni. Sub supravegherea unei reuniuni, care ar aduna fondurile, femei dintre cele ajutate, ar putea îngriji de pregătirea mâncării și de curățenia celor desmoșteniți sau bolnavi.

Ar fi vremea ca să dovedim și noi românii nu numai cu vorba, ci și cu fapta că mergem pe urmele Domnului Isus Hristos, că învățătura Lui a rodit în sufletul nostru.

Fiecare sat se mândrește cu școala lui, cu biserica lui, cu alte instituții pentru cultura sufletului și bunăstarea materială. Pentru ce nu am arăta, cu aceeași mândrie, strălucirii care trece pe la noi, *casa săracilor atului*? Ar fi o dovadă de adevărata vleață-creștină a acestor sate.

Intr'alte țări sunt adăposturi și pentru animalele bolnave sau bătrâne, ori răătăcite. Pentrucă e bine și frumos lucru să alinăm suferința în orice ființă vie.

Cu atât mai vrednic de ajutorul nostru omul, care ne este frate.

O astfel de purtare creștinească față de fratele nostru în suferință și lipsă s'ar scrie fiecărui sat între faptele vieții celei veșnice și înaintea Mântuitorului multă slavă și mărire va avea.

Ea ar fi mereu o pildă de dragoste și milostivire creștinească pentru toți locuitorii satului, pentru bătrâni, ca și pentru tineri. Copiii n'ar mai sburățări cu pietri, n'ar mai batjocori pe cerșitorii satului, alungându-i pe uliță și asmuțându-i cu câinii, ar vedea în ei oameni, nu dobitoace și ar învăța cum să se poarte în vieță cu cei neputincioși.

Cel cu inima împletită, văzând cum alții cu mai puțină avere, dau o mână de ajutor pentru săracii satelor, ar cădea și el pe gânduri dela o vreme și poate li s'ar înmula și lor sufletul să ajute.

O întrecere frumoasă, creștinească, s'ar putea începe între toți locuitorii unui sat, având un început de ajutorare în comuna lor.

Și darul lui Dumnezeu, chiar în vleața aceasta, de bună seamă că nu ar încunjura astfel de sate în care „cel mic“ al lui Hristos, acela care sunt în locul Lui pentru a fi iubiți și îngrijiți, pot trăi și ei o vleață omească.

Să nu uităm, spunem din nou — că la judecată nu vom fi întrebați ce școli avem, câtă învățătură, ce avere, ce biserică, ce bancă în sat, ci numai de mila și dragostea noastră creștinească se va ținea seama. De faptele îndurării vom fi întrebați și după ele vom fi judecați. „Am fost flămând și mi-ați dat să mănânc“.

BIBL. UNIV. CLUJ

1121 20. II. 1940

EXEMPLAR LEGAL

Datorințele bunului român.

I. Ce este Asociațiunea „Astra” ?

È cea mai mare și cea mai veche societate românească din Ardeal, pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

II. Ce a făcut și va face Asociațiunea ?

1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse*, tinerii români la învățatură de carte și de meserit. — 2. A înființat o *bibliotecă centrală* în Sibiu. — 3. A înființat un *Muzeu* minunat, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărance române, dar și alte celea. — 4. A ținut zeci de mii de *conferențe* populare la sate și la orașe. — 5. A înființat *cursuri pentru analfabeți* (neștiutori de carte). — 6. A înființat *bănci populare și cooperative*. — 7. A tipărit, în zeci și zeci de mii de exemplare, *cărți de învățatură și petrecere pentru popor*. — 8. Tipărește revista „*Transilvania*”. — 9. A înființat *despărțăminte, cercuri culturale, biblioteci populare* la sate. — 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. — 11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarilor cu școală mai mare (de către Secțiile „*Astrei*” din Cluj).

III. Ce trebuie să facă orice Român bun ?

1. Să se *inscrie membru* la Asociațiune (membru fondator 1000 Lei, membru pe viață 500 Lei, membrii activi 50 Lei). — 2. Cărturarilor cu știință de carte mai multă să aboneze revista „*Transilvania*” și să cumpere cărțile tipărite de Secțiile „*Astrei*”. Aceștia, și apoi lumea dela sate să cumpere broșurile din Biblioteca populară a „*Asociațiunii*” (fiecare coală de tipar de 16 pag. 1 Leu, 50 coale cu 800 pag. 50 Lei)

**Să iubiți Asociațiunea „Astra” — cetitorii
români ai acestei cărți!**

**Dacă iubiți Asociațiunea aceasta, să știți
că lucrați pentru propășirea noastră, a tu-
turoara!**

**„Astra” vrea o țărănime sănătoasă, de-
șteaptă, vrednică, cu gospodării înfloritoare,
cu încrederea într'un viitor strălucit.**

Calea „Astrei” duce spre mântuire!

Ultimele numere ale „Bibliotecii popo-
rale” sunt următoarele:

Nr. 249. *Creangă Ion*. „Soacra cu trei
nurori”, „Dănilă Prepeleac”, „Capra cu trei
lezi”.

Nr. 250. *Povestiri de Ioan Pop-Rete-
ganul*, cu o prefață de *Octavian Goga*.

Nr. 251. *Calendarul pentru popor al Aso-
ciațiunii*, pe anul 1939, întocmit de *Horia
Petra-Pătrescu*.

Nr. 252—253. *Despre cărțile funduare și
intabulări de Dr. Valer Moldovan*, adaptată
legilor în vigoare, de *Dr. Salvator Jurca*.

Nr. 254—255. *Cultura pomilor*, după elma,
poziția și solul grădinei, de *Ieronim Mardan*.

Nr. 256. *Alexandru Chiorean* alias *Bătrâ-
neanu și rolul său în revoluția Românilor ar-
deleni din anul 1848*, de *Ștefan Pascu*.

Nr. 257. *Poezii populare din Bănatul Jugo-
slav*, culese de *Roman Cristea și Traian
Mărghiticean*.